

Regnskap

2017

1. DRIFTSREGNSKAPET	2
1.1 Regnskapsskjema 1A – drift.....	2
1.2 Regnskapsskjema 1B – drift.....	3
1.3 Økonomisk oversikt drift.	4
2. INVESTERINGSREGNSKAPET.....	5
2.1 Regnskapsskjema 2A – investering med finansiering.....	5
2.2 Regnskapsskjema 2B – investering i anleggsmidler.	6
2.3 Økonomisk oversikt – investering.	8
3. BALANSEN.	9
4. FORSKRIFTSBESTEMTE NOTER.....	10
4.1 Endring i arbeidskapital.	10
4.2 Pensjon.	11
4.3 Garantiansvar.	14
4.4 Interkommunale samarbeid.	15
4.5 Aksjer og andeler (finansielle anleggsmidler).....	17
4.6 Bruk og avsetning til fond.....	18
4.7 Kapitalkonto.	23
5. NOTER I HENHOLD TIL GOD KOMMUNAL REGNSKAPSSKIKK.	24
5.1 Regnskapsprinsipp.....	24
5.2 Organisering av kommunens virksomhet.....	26
5.3 Spesifikasjon av vesentlige poster og transaksjoner i regnskapet.	28
5.4 Anleggsmidler.....	29
5.5 Investeringsprosjekter 2017 med finansiering.....	30
5.6 Investeringsoversikt – prosjektene.....	32
5.7 Prosjektregnskap investeringer.	33
5.8 Finansielle omløpsmidler.....	34
5.9 Langsiktig gjeld og avdrag.....	34
5.10 Strykninger.....	37
5.11 Estimer og tidligere års feil.....	37
5.12 Egenkapitalposter.....	37
5.13 Vesentlige forpliktelser.....	38
5.14 Selvkosttjenester.	39
5.16 Godtgjørelse ledende personer og revisor.....	46
5.17 Betingede hendelser etter balansedagen/andre opplysninger til regnskapet.....	46
5.18 Frikjøp parkeringsplasser.....	47
5.19 FOKSO.....	47

1. DRIFTSREGNSKAPET

1.1 Regnskapsskjema 1A – drift.

	Regnskap 2017	Buds(end) 2017	Budsjett 2017	Regnskap 2016
Skatt på inntekt og formue	341 303 856,69	324 326 000,00	321 826 000,00	330 694 196,20
Ordinært rammetilskudd	395 571 023,29	404 365 000,00	404 365 000,00	385 186 751,00
Skatt på eiendom	5 924 499,80	5 900 000,00	5 900 000,00	7 367 907,69
Andre direkte eller indirekte skatter				
Andre generelle statstilskudd	64 851 540,00	59 958 000,00	59 958 000,00	61 737 246,58
Sum frie disponible inntekter	807 650 919,78	794 549 000,00	792 049 000,00	784 986 101,47
Renteinntekter og utbytte	8 221 183,93	8 365 000,00	7 475 000,00	7 520 762,25
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsm.)	1 096 089,14	1 000 000,00	1 000 000,00	1 267 284,00
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	16 043 947,68	17 630 000,00	17 630 000,00	17 611 810,08
Tap på finansielle instrumenter (omløpsm.)				
Avdrag på lån	44 822 852,00	45 064 000,00	45 064 000,00	41 545 201,00
Netto finansinnt./utg.	-51 549 526,61	-53 329 000,00	-54 219 000,00	-50 368 964,83
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk				0,00
Til ubundne avsetninger	1 597 176,00	1 644 000,00	9 127 000,00	7 704 307,70
Til bundne avsetninger	248 401,00	150 000,00	150 000,00	212 672,00
Bruk av tidligere regnsk.m. mindreforbruk	1 145 350,41	1 145 000,00		1 024 105,70
Bruk av ubundne avsetninger	1 389 176,00	1 436 000,00	936 000,00	11 649 134,00
Bruk av bundne avsetninger				
Netto avsetninger	688 949,41	787 000,00	-8 341 000,00	4 756 260,00
Overført til investeringsregnskapet	43 450,77	0,00		40 080,13
Til fordeling drift	756 746 891,81	742 007 000,00	729 489 000,00	739 333 316,51
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	743 227 311,08	742 007 000,00	729 489 000,00	738 187 966,10
Regnskapsmessig mer/mindrefor.	13 519 580,73	0,00	0,00	1 145 350,41

1.2 Regnskapsskjema 1B – drift.

	Regnskap 2017	Buds(end) 2017	Budsjett 2017	Regnskap 2016
1.0 Rådmannens ledelse og stab	30 622 754,07	32 127 000,00	31 381 000,00	30 674 943,58
1.1 Fellestjenester	49 535 945,55	52 299 000,00	59 772 000,00	47 941 330,84
2.2 Grunnskole	146 801 001,16	148 199 000,00	146 231 000,00	147 731 303,36
2.3 Barnehager	84 560 886,90	84 730 000,00	83 747 000,00	81 440 200,81
3.0 Barn og familie	72 045 611,52	69 767 000,00	68 965 000,00	68 607 885,10
3.2 Helse og omsorg	261 770 542,19	253 534 000,00	239 807 000,00	266 232 778,49
4.0 Samfunnsutviklingsavdelingen	13 043 629,95	13 691 000,00	12 898 000,00	12 118 403,14
4.2 Teknisk	41 807 311,12	41 709 000,00	41 199 000,00	26 877 367,56
4.3 Teknisk - VAR	-15 328 747,29	-14 107 000,00	-14 170 000,00	
5.0 Kultur/flyktning/voksenopplæring	50 393 532,04	51 907 000,00	51 674 000,00	49 420 757,30
6.0 Politiske organer	7 974 843,87	8 151 000,00	7 985 000,00	7 142 995,92
Totalt	743 227 311,08	742 007 000,00	729 489 000,00	738 187 966,10

1.3 Økonomisk oversikt drift.

	Regnskap 2017	Buds(end) 2017	Budsjett 2017	Regnskap 2016
Driftsinntekter				
Brukerbetalinger	40 828 374,95	39 894 000,00	37 119 000,00	40 322 532,98
Andre salgs- og leieinntekter	78 489 684,52	74 721 000,00	74 687 000,00	80 564 334,77
Overføringer med krav til motytelse	154 573 161,35	133 348 000,00	125 080 000,00	152 782 268,07
Rammetilskudd	395 571 023,29	404 365 000,00	404 365 000,00	385 186 751,00
Andre statlige overføringer	80 134 136,02	68 600 000,00	66 734 000,00	73 767 327,56
Andre overføringer	21 785 247,04	1 170 000,00	970 000,00	8 087 143,42
Skatt på inntekt og formue	341 303 856,69	324 326 000,00	321 826 000,00	330 694 196,20
Eiendomsskatt	5 924 499,80	5 900 000,00	5 900 000,00	7 367 907,69
Andre direkte og indirekte skatter	193 380,00	190 000,00	190 000,00	193 380,00
Sum driftsinntekter	1 118 803 363,66	1 052 514 000,00	1 036 871 000,00	1 078 965 841,69
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	548 386 128,91	536 435 000,00	534 598 000,00	541 039 173,93
Sosiale utgifter	146 068 084,17	149 343 000,00	148 352 000,00	143 652 510,89
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	125 368 292,80	113 018 000,00	110 277 000,00	128 893 858,81
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	149 694 333,29	142 302 000,00	128 832 000,00	131 894 239,78
Overføringer	69 726 735,84	60 925 840,00	54 504 000,00	85 238 346,15
Avskrivninger	43 371 237,00			38 308 171,00
Fordelte utgifter	-2 216 798,69	-1 492 000,00	-1 492 000,00	-2 920 149,00
Sum driftsutgifter	1 080 398 013,32	1 000 531 840,00	975 071 000,00	1 066 106 151,56
Brutto driftsresultat	38 405 350,34	51 982 160,00	61 800 000,00	12 859 690,13
Finansinntekter				
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	8 290 028,63	8 425 000,00	7 535 000,00	7 596 586,90
Gevinst på finansielle sinstrumenter (oml.m.)	1 096 089,14	1 000 000,00	1 000 000,00	1 267 284,00
Mottatte avdrag på utlån	56 234,94	250 000,00	250 000,00	82 517,18
Sum eksterne finansinntekter	9 442 352,71	9 675 000,00	8 785 000,00	8 946 388,08
Finansutgifter				
Renteutgifter, provisjoner og andre fin.utg.	16 098 352,70	17 630 000,00	17 630 000,00	17 678 648,33
Tap på finansielle sinstrumenter (oml.m.)			0,00	
Avdragsutgifter	44 822 852,00	45 064 000,00	45 064 000,00	41 545 201,00
Utlån	28 000,00	550 000,00	550 000,00	86 964,65
Sum eksterne finansutgifter	60 949 204,70	63 244 000,00	63 244 000,00	59 310 813,98
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-51 506 851,99	-53 569 000,00	-54 459 000,00	-50 364 425,90
Motpost avskrivninger	43 371 237,00		0,00	38 308 171,00
Netto driftsresultat	30 269 735,35	-1 586 840,00	7 341 000,00	803 435,23
Interne finanstransaksjoner				
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	1 145 350,41	1 145 000,00	0,00	1 024 105,70
Bruk av disposisjonsfond	1 389 176,00	1 436 000,00	936 000,00	11 649 134,00
Bruk av bundne fond	4 938 622,78	1 100 000,00	1 000 000,00	3 300 362,34
Sum bruk av avsetninger	7 473 149,19	3 681 000,00	1 936 000,00	15 973 602,04
Overført til investeringsregnskapet	237 450,77	194 000,00	0,00	166 080,13
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk		0,00	0,00	0,00
Avsetninger til disposisjonsfond	1 597 176,00	1 644 000,00	9 127 000,00	7 704 307,70
Avsetninger til bundne fond	22 388 677,04	256 160,00	150 000,00	7 761 299,03
Sum avsetninger	24 223 303,81	2 094 160,00	9 277 000,00	15 631 686,86
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	13 519 580,73	0,00	0,00	1 145 350,41

2. INVESTERINGSREGNSKAPET

2.1 Regnskapsskjema 2A – investering med finansiering.

	Regnskap	Buds(end)	Budsjett	Regnskap
	2017	2017	2017	2016
Investeringer i anleggsmidler	152 593 320,31	188 536 933,00	134 725 000,00	188 291 618,56
Utlån og forskutteringer	13 523 245,00	14 164 900,00	13 000 000,00	15 043 637,00
Avdrag på lån	13 422 705,05	7 752 000,00	3 786 000,00	4 639 953,44
Avsetninger	556 347,25	0,00	0,00	6 206 573,24
Årets finansierungsbehov	180 095 617,61	210 453 833,00	151 511 000,00	214 181 782,24
Finansiert slik:				
Bruk av lånemidler	117 893 623,15	160 782 295,00	124 350 000,00	142 879 624,79
Inntekter fra salg av anleggsmidler	5 150 500,00			
Tilskudd til investeringer	9 452 916,00	4 109 388,00	600 000,00	29 630 283,00
Kompensasjon for merverdiavgift	24 362 688,64	28 786 450,00	19 775 000,00	32 872 383,42
Mottatte avdrag på lån og refusjoner	13 832 750,76	7 752 000,00	3 786 000,00	4 022 182,47
Andre inntekter		0,00	0,00	1 757 204,00
Sum ekstern finansiering	170 692 478,55	201 430 133,00	148 511 000,00	211 161 677,68
Overført fra driftsregnskapet	237 450,77	194 000,00	0,00	166 080,13
Bruk av avsetninger	9 165 688,29	8 829 700,00	3 000 000,00	2 854 024,43
Sum finansiering	180 095 617,61	210 453 833,00	151 511 000,00	214 181 782,24
Udekket/udisponert	0,00	0,00	0,00	0,00

2.2 Regnskapsskjema 2B – investering i anleggsmidler.

	Regnskap 2017	Buds(end) 2017	Budsjett 2017	Regnskap 2016
600 Ringforsyning Gran sentrum	4 094 800,75	4 000 000,00	-	
601 Bjerke boligfelt del 2	2 640 180,80	2 816 976,00	-	
602 Høydeberedskap/liftbil, Grans andel	-	-	-	903 450,00
603 Inventar og utstyr mm ny barnehage	233 520,00	194 000,00	-	156 569,10
606 Nytt sykehjem og omsorgsboliger (avsluttet juni 2017)	2 268 719,54	8 477 002,00	7 000 000,00	1 872 998,31
607 Mohagen vest	-	1 358 841,00	-	141 159,25
608 Lukking brannavvik kommunale bygg og kirker	3 956 789,15	6 000 000,00	6 000 000,00	5 561 081,14
612 "Ny base" Markatun	88 830,01	2 990 078,00	3 000 000,00	9 921,88
613 Marka helse og omsorgssenter - forprosjekt	1 045 592,37	799 423,00	750 000,00	200 577,00
614 Universell utforming	-	2 000 000,00	2 000 000,00	
615 Grunnerverv flomforebygging Brandbu	-	5 000 000,00	5 000 000,00	
616 Biler brann og redning	-	-	1 800 000,00	
617 Lygnalia hyttefelt del 3	3 914 324,80	4 112 800,00	-	2 700 000,00
618 Granumstranda	2 802 395,13	2 099 500,00	-	
619 Nytt sykehjem og omsorgsboliger Sagatange - forprosjekt	5 224 755,91	16 000 000,00	-	
620 Salg av tomter	166 980,25	-	-	9 188,00
621 Brannskade rådhuset	411 645,38	-	-	
622 Brannskade garasje Gran ungdomsskole	344 014,50	-	-	
624 Ny VA-trase Bjerke	779 413,60	-	-	
625 Bil oppmåling	240 020,00	241 000,00	-	
626 Vegstasjon	76 631,25	-	-	
750 Granum KPS - reklamasjon	252 312,72	-	-	
751 Utbygging Trintom	-	-	-	12 742,50
803 Digital kino	-	-	-	(122 981,10)
808 Nytt idrettsanlegg Brandbu	-	-	-	300 279,13
812 Utvidelse av Mohagan næringsområde	(101 220,00)	-	-	
834 Klokkerlåven/grunnforhold mm	-	200 000,00	-	510,63
866 Gang/sykelveg Storlinna Dales veg	(16 791,40)	-	-	1 976 364,90
901 IKT Sentralt	424 852,50	577 190,00	600 000,00	466 809,76
904 IKT skole	-	-	-	515 929,75
910 Utstyr og velferdsteknologi i PLO	1 364 835,00	1 266 408,00	500 000,00	522 375,00
915 Veger - asfaltering	567 554,00	576 984,00	-	1 673 016,00
916 Utvikling av Mohagen sør	-	-	-	685 825,00
917 Utskifting av maskiner/biler	-	24 363,00	1 200 000,00	1 314 937,50
918 Trafikksikring	1 193 518,00	1 108 383,00	1 125 000,00	1 141 616,87
919 V/A - videreføring Gran-Brandbu	-	-	-	29 393,99
921 V/A - ledningsanlegg til Paulsrud hb	-	-	-	274 366,00
922 V/A - etablering av krisevannforsyning	378 676,00	1 200 000,00	-	-
923 V/A - slutføring Emse-området	-	-	-	254 260,00
941 V/A - Alfa - Marka - Sterud	-	-	-	7 887 493,87
942 V/A - Plassbakken - Teslo	-	3 000 000,00	3 000 000,00	
950 Ny kommunal barnehage	309 598,45	800 000,00	-	35 210 742,18
951 Granvang - tilpasning til kulturskoledrift	-	-	-	1 241 141,46
953 Brandbu sentrum - sentrumsutvikling	235,20	188 121,00	-	36 878,30
954 Ny tankbil/mannskapsbil brann	-	-	-	195 747,50
963 Kommunehus Granavollen	-	264 400,00	-	-

	Regnskap 2017	Buds(end) 2017	Budsjett 2017	Regnskap 2016
964 Opprustning/påkostning kommunale bygg	6 622 976,76	5 000 000,00	5 000 000,00	8 158 302,29
965 Kirkelig fellesråd	1 350 000,00	1 350 000,00	1 350 000,00	
966 Utbedring vognskjul bjoneroa barnehage	-	500 000,00	-	-
967 Oppgradering av gatelys	600 000,00	600 000,00	600 000,00	1 000 000,00
968 Biler VA	357 873,00	350 000,00	-	-
971 Oppgradering veger	1 068 605,00	1 068 605,00	1 000 000,00	726 994,75
973 Brandbu sentrum - Flomsikring	123 030,00	3 000 000,00	3 000 000,00	
975 Vannforsyning Lygna	14 700,00	-	-	4 707 103,52
976 Brandbu - Tilrettelegging/videreutvikling uteområder	350 038,75	1 800 000,00	1 800 000,00	
977 Brandbu ungdomsskole - rehabilitering	82 400 120,85	67 951 254,00	63 500 000,00	10 548 746,13
978 Brandbu barneskole - Hovedprosjekt	1 631 505,23	2 500 000,00	-	33 851 472,96
983 Nøkkelhåndteringssystem hjemmetjenesten	1 277 404,00	1 500 000,00	-	-
984 Markadumpa - Hovedprosjekt	276 411,64	500 000,00	-	40 874 944,65
986 Tiltakspakke EPC prosjekter	3 547 647,85	7 604 495,00	-	9 777 205,16
989 Reinvesteringer VA-ledningsnett	3 538 100,25	8 820 765,00	8 000 000,00	1 329 035,20
990 V/A - Vann Paulsrud - Moen bedehus	38 622,40	7 984 205,00	7 500 000,00	15 795,20
992 VA - Fredheim	7 138 241,22	7 222 020,00	8 000 000,00	456 065,00
993 Renovering (lett) Solheim barnehage	4 262 829,45	4 816 836,00	3 000 000,00	183 163,78
995 Lygnalia hyttefelt	4 389 708,00	-	-	3 196 304,00
997 Vegløsning og uteområde Granvang	666 030,00	651 853,00	-	348 147,00
998 Gangvegstruktur Brandbu barneskole	269 278,00	-	-	7 467 375,50
999 Arbeidsplasser kulturskolen - møbler	8 014,00	21 431,00	-	478 569,50
Totalt	152 593 320,31	188 536 933,00	134 725 000,00	188 291 618,56

2.3 Økonomisk oversikt – investering.

Inntekter	Regnskap 2017	Buds (end) 2016	Budsjett 2017	Regnskap 2016
Salg av driftsmidler og fast eiendom	5 150 500,00	-	-	-
Andre salgsinntekter	-	-	-	1 757 204,00
Overføringer med krav til motytelse	673 224,50	-	-	-
Kompensasjon for merverdiavgift	24 362 688,64	28 786 450,00	19 775 000,00	32 872 383,42
Statlige overføringer	1 969 025,00	1 309 812,00	600 000,00	17 475 790,00
Andre overføringer	7 483 891,00	2 799 576,00	-	12 154 493,00
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-	-	-	-
Sum inntekter	39 639 329,14	32 895 838,00	20 375 000,00	64 259 870,42
Utgifter				
Lønnsutgifter	828 441,17	-	-	857 159,06
Sosiale utgifter	299 861,96	-	-	275 542,12
tj.produksjon	125 751 815,30	159 431 050,00	113 600 000,00	154 237 798,39
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	-	-	-	-
Overføringer	25 712 688,64	29 105 883,00	21 125 000,00	32 872 383,42
Renteutgifter, provisjoner og andre fin.utg.	513,24	0,00	0,00	48 735,57
Fordelte utgifter	-	0,00	0,00	0,00
Sum utgifter	152 593 320,31	188 536 933,00	134 725 000,00	188 291 618,56
Finansransaksjoner				
Avdragsutgifter	13 422 705,05	7 752 000,00	3 786 000,00	4 639 953,44
Utlån	10 545 000,00	11 164 900,00	10 000 000,00	12 263 000,00
Kjøp av aksjer og andeler	2 978 245,00	3 000 000,00	3 000 000,00	2 780 637,00
Dekning av tidligere års udekket	-	0,00	0,00	0,00
Avsetninger til ubundne investeringsfond	-	0,00	0,00	0,00
Avsetninger til bundne fond	556 347,25	0,00	0,00	6 206 573,24
Avsetninger til likviditetsreserve	-	0,00	0,00	0,00
Sum finansieringstransaksjoner	27 502 297,30	21 916 900,00	16 786 000,00	25 890 163,68
Finansieringsbehov	140 456 288,47	177 557 995,00	131 136 000,00	149 921 911,82
Dekket slik:				
Bruk av lån	117 893 623,15	160 782 295,00	124 350 000,00	142 879 624,79
Salg av aksjer og andeler	-	-	-	-
Mottatte avdrag på utlån	13 159 526,26	7 752 000,00	3 786 000,00	4 022 182,47
Overføringer fra driftsregnskapet	237 450,77	194 000,00	-	166 080,13
Bruk av tidligere års udisponert	-	-	-	-
Bruk av disposisjonsfond	2 978 245,00	3 000 000,00	3 000 000,00	-
Bruk av bundne driftsfond	-	-	-	-
Bruk av ubundne investeringsfond	-	-	-	2 752 000,00
Bruk av bundne fond	6 187 443,29	5 829 700,00	-	102 024,43
Bruk av likviditetsreserve	-	0,00	0,00	0,00
Sum finansiering	140 456 288,47	177 557 995,00	131 136 000,00	149 921 911,82
Udekket/udisponert	(0,00)	0,00	0,00	0,00

3. BALANSEN.

	Regnskap 2 017	Regnskap 2 016
EIENDELER		
Anleggsmidler	2 638 027 524,80	2 459 140 235,45
Herav:		
Faste eiendommer og anlegg	1 278 971 133,96	1 170 821 296,93
Utstyr, maskiner og transportmidler	38 945 217,15	39 398 141,52
Utlån	96 858 102,98	100 054 928,29
Aksjer og andeler	88 711 873,71	85 733 628,71
Pensjonsmidler	1 134 541 197,00	1 063 132 240,00
Omløpsmidler	333 346 573,79	309 957 656,90
Herav:		
Kortsiktige fordringer	89 310 414,32	99 291 707,36
Premieavvik	62 239 171,00	61 949 384,00
Aksjer og andeler	61 692 477,14	60 596 388,00
Sertifikater		
Obligasjoner		
Kasse, postgiro, bankinnskudd	120 104 511,33	88 120 177,54
SUM EIENDELER	2 971 374 098,59	2 769 097 892,35
EGENKAPITAL OG GJELD		
Egenkapital	538 053 632,97	437 076 930,18
Herav:		
Disposisjonsfond	50 495 188,32	53 265 433,32
Bundne driftsfond	46 797 629,87	29 347 575,61
Ubundne investeringsfond	32 079 470,31	32 079 470,31
Bundne investeringsfond	2 104 330,62	7 735 426,66
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Drift	-9 813 510,10	-9 813 510,10
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Invest		
Regnskapsmessig mindreforbruk	13 519 580,73	1 145 350,41
Regnskapsmessig merforbruk		
Udisponert i invregnskap		
Udekket i invregnskap		
Likviditetsreserve		
Kapitalkonto	402 870 943,22	323 317 183,97
Langsiktig gjeld	2 278 505 415,70	2 195 915 508,75
Herav:		
Pensjonsforpliktelser	1 384 283 704,00	1 344 598 240,00
Ihendehaverobligasjonslån		
Sertifikatlån	20 634 000,00	
Andre lån	873 587 711,70	851 317 268,75
Kortsiktig gjeld	154 815 049,92	136 105 453,42
Herav:		
Kassekredittlån	0,00	0,00
Annen kortsiktig gjeld	154 815 049,92	136 105 453,42
Premieavvik		
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	2 971 374 098,59	2 769 097 892,35
MEMORIAKONTI		
Memoriakonto	43 283 625,46	60 027 248,61
Herav:		
Ubrukte lånemidler	43 283 625,46	60 092 487,61
Andre memoriakonti		-65 239,00
Motkonto for memoriakontiene	43 283 625,46	60 027 248,61

Jaren, 04. april 2018

Lars Ole Saugnes
Rådmann

Marianne Olsson
Fagleder økonomi

4. FORSKRIFTSBESTEMTE NOTER.

4.1 Endring i arbeidskapital.

	Regnskap 2017	Budsj (end) 2017	Budsjett 2017	Regnskap 2016
Anskaffelse og anvendelse av midler				
Anskaffelse av midler:				
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)	1 118 803 363,66	1 052 514 000,00	1 036 871 000,00	1 078 965 841,69
Inntekter investeringsdel (kontoklasse 0)	39 639 329,14	32 895 838,00	20 375 000,00	64 259 870,42
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	140 495 502,12	178 209 295,00	136 921 000,00	155 848 195,34
Sum anskaffelse av midler	1 298 938 194,92	1 263 619 133,00	1 194 167 000,00	1 299 073 907,45
Anvendelse av midler:				
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)	1 037 026 776,32	1 000 863 840,00	979 604 000,00	1 027 797 980,56
Utgifter investeringsdel (kontoklasse 0)	152 592 807,07	188 536 933,00	134 725 000,00	188 242 882,99
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner	87 895 667,99	85 160 900,00	80 030 000,00	79 043 139,99
Sum anvendelse av midler	1 277 515 251,38	1 274 561 673,00	1 194 359 000,00	1 295 084 003,54
Anskaffelse - anvendelse av midler	21 422 943,54	-10 942 540,00	-192 000,00	3 989 903,91
Endring i ubrukte lånemidler	-16 743 623,15	0,00	0,00	448 375,21
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Drift	0,00	0,00	0,00	0,00
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Invest	0,00	0,00	0,00	0,00
Endring i arbeidskapital	4 679 320,39	-10 942 540,00	-192 000,00	4 438 279,12

	Regnskap 2017	Regnskap 2016
OMLØPSMIDLER		
Endring betalingsmidler	31 984 333,79	-6 109 386,99
Endring ihendehaverobl og sertifikater		
Endring kortsiktige fordringer	-9 981 293,04	3 007 495,45
Endring premieavvik	289 787,00	406 790,00
Endring aksjer og andeler	1 096 089,14	1 267 284,00
ENDRING OMLØPSMIDLER (A)	23 388 916,89	-1 427 817,54
KORTSIKTIG GJELD		
Endring kortsiktig gjeld (B)	-18 709 596,50	5 866 096,66
ENDRING ARBEIDSKAPITAL (A-B)	4 679 320,39	4 438 279,12

4.2 Pensjon.

Generelt om pensjonsordningene i kommunen

Kommunen har kollektive pensjonsordninger i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK) som sikrer ytelsesbasert pensjon for de ansatte.

Pensjonsordningen omfatter alders-, uføre-, ektefelle-, barnepensjon samt AFP/tidligpensjon og sikrer alders- og uførepensjon med samlet pensjonsnivå på ca 66% sammen med folketrygden. Pensjonene samordnes med utbetaling fra NAV.

Regnskapsføring av pensjon

Etter § 13 i årsregnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Pensjonskostnadene beregnes på en annen måte enn pensjonspremiene som betales til pensjonsordningen, og det vil derfor normalt være forskjell mellom disse to størrelsene. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet. Premieavviket tilbakeføres igjen over de neste 7, 10 eller 15 årene.

Bestemmelsene innebærer også at beregnede pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er oppført i balansen som henholdsvis anleggsmidler og langsiktig gjeld.

Kommunal Landspensjonskasse - KLP

Økonomiske forutsetninger (§13-5):	KLP
Forventet avkastning pensjonsmidler	4,50 %
Diskonteringsrente	4,00 %
Forventet årlig lønnsvekst	2,97 %
Forventet årlig vekst i folketrygdens grunnbeløp	2,97 %
Forventet årlig vekst i pensjonsreguleringen	2,20 %
Forholdstall fra KMD	1,00

Spesifikasjon av samlet pensjonskostnad, premieavvik pensjonsforpliktelser og estimatavvik

Pensjonskostnad (F § 13-1, C)	2017	2016
Årets pensjonsopptjening, nåverdi	46 572 428	46 921 920
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	45 995 740	44 250 527
- Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-43 031 130	-40 743 614
Administrasjonskostnader	3 727 976	3 624 298
Netto pensjonskostnad (inkl. adm.)	53 265 014	54 053 131
Betalt premie i året	63 628 563	61 859 029
Årets premieavvik	-10 363 549	-7 805 898

Pensjonsmidler, pensjonsforpliktelser, akkumulert premieavvik (F § 13-1, E)

	2017		2016	
	Arb.giveravg.		Arb.giveravg.	
Brutto påløpte pensjonsforpliktelser pr.31.12. dette år.	1 177 973 150	166 094 214	1 133 721 556	159 854 739
Pensjonsmidler pr. 31.12. dette år.	1 011 312 672	142 595 087	938 799 569	132 370 739
Netto pensjonsforpliktelser pr 31.12.	166 660 478	23 499 127	194 921 987	27 484 000
Årets premieavvik	10 363 549	1 291 376	7 805 898	969 980
Sum premieavvik tidligere år (pr. 01.01. dette år)	55 621 979	7 101 564	56 526 526	7 229 883
Sum amortisert premieavvik dette året	-9 825 573	-1 236 867	-8 710 445	-1 098 299
Akkumulert premieavvik pr. 31.12.	56 159 955	7 156 073	55 621 979	7 101 564

Spesifikasjon av estimatavvik

	2017		2016	
	Pensjons- midler	Pensjons- forpliktelser	Pensjons- midler	Pensjons- forpliktelser
Faktiske midler/forpliktelser (31.12. forrige år)	944 213 121	1 121 237 148	873 405 530	1 076 133 415
Estimerte midler/forpliktelser (01.01. dette år)	938 799 569	1 133 721 556	904 657 577	1 104 592 654
Årets estimatavvik (01.01.)	5 413 552	-12 484 408	-31 252 047	-28 459 239
Akkumulert avvik tidligere år (01.01. dette år)	0	0		
Amortisert avvik dette år	-5 413 552	12 484 408	31 252 047	28 459 239
Akkumulert estimatavvik 31.12 dette år	0	0	0	0

Premieavvik som gjenstår å utgiftsføre fordelt på amortiseringsperioder:

År	Amortiseringstid	Amortisering
2001-2010	15 år	12 094 182
2011-2013	10 år	19 834 204
2014-2017	7 år	31 387 642
		<hr/>
		63 316 028

Premiefond:

Innestående premiefond i KLP til dekning av kommende pensjonspremie pr 01.01	9 306 032
Dekket av premiefond	-9 306 032
Frigjort tilleggsavsetning	-
Garantert rente	108 837
Innestående pr 31.12.2017	<hr/>
	108 837

Medlemsstatus:

	2017	2016
Antall aktive	1203	1174
Antall pensjoner	729	688
Gj.snitts pensjonsgrunnlag, aktive	296 120	299 822
Gj.snitts alder, aktive	43,32	43,55
Gj.snitts tjenestetid, aktive	9,32	9,30

Statens pensjonskasse - SPK.					
Økonomiske forutsetninger (§13-5):		SPK			
Forventet avkastning pensjonsmidler		4,20 %			
Diskonteringsrente		4,00 %			
Forventet årlig lønnsvekst		2,97 %			
Forventet årlig G- og pensjonsregulering		2,97 %			
Spesifikasjon av samlet pensjonskostnad, premieavvik pensjonsforpliktelser og estimatavvik					
Pensjonskostnad (F § 13-1, C)		2017	2016		
Årets pensjonsopptjening, nåverdi		10 260 554	9 936 873		
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse		6 353 380	6 258 536		
- Forventet avkastning på pensjonsmidlene		-4 735 564	-4 871 520		
Avregning tidligere år					
Administrasjonskostnader		337 509	337 371		
Netto pensjonskostnad (inkl. adm.)		12 215 879	11 661 260		
Betalt premie i året		11 820 364	12 677 369		
Årets premieavvik		395 515	-1 016 109		
Pensjonsmidler, pensjonsforpliktelser, akkumulert premieavvik (F § 13-1, E)					
		2017	2016		
		Arb.giveravg.	Arb.giveravg.		
Brutto påløpte pensjonsforpliktelser pr.31.12. dette år.	175 448 422	24 738 228	172 658 800	24 344 891	
Pensjonsmidler pr. 31.12. dette år.	123 228 525	17 375 222	124 332 671	17 530 907	
Netto pensjonsforpliktelser pr 31.12.	52 219 897	7 363 005	48 326 129	6 813 984	
Årets premieavvik	-395 515	-46 735	1 016 109	121 483	
Sum premieavvik tidligere år (pr. 01.01. dette år.)	-694 121	-80 038	-1 980 060	-233 755	
Sum amortisert premieavvik dette året	124 672	14 880	269 830	32 234	
Akkumulert premieavvik pr. 31.12	-964 964	-111 893	-694 121	-80 038	
Spesifikasjon av estimatavvik					
		2017	2016		
		Pensjons- midler	Pensjons- forpliktelser	Pensjons- midler	Pensjons- forpliktelser
Faktiske midler/forpliktelser (31.12. forrige år)	-107 010 106	158 834 488	-107 121 153	156 463 391	
Estimerte midler/forpliktelser (01.01. dette år)	124 332 671	-172 658 800	148 181 631	175 982 338	
Årets estimatavvik (01.01.)	17 322 565	-13 824 312	41 060 478	-19 518 947	
Akkumulert avvik tidligere år (01.01. dette år)	0	0	0	0	
Amortisert avvik dette år	-17 322 565	13 824 312	-41 060 478	19 518 947	
Akkumulert estimatavvik 31.12 dette år	0	0	0	0	

Premieavvik som gjenstår å utgiftsføre fordelt på amortiseringsperioder:

År	Amortiseringstid	Amortisering
2001-2010	15 år	71 872,00
2011-2013	10 år	-2 543 139,00
2014-2017	7 år	1 394 410,00
		-1 076 857

Samlet for begge pensjonsordningene:

	Regnskap 2017	Regnskap 2016
Innbetalt premie	75 448 927	74 536 398
Netto pensjonskostnad	65 480 893	65 714 391
Årets premieavvik	-9 968 034	-8 822 007
Årets andel av tidligere års premieavvik (utgiftsført)	9 825 573	8 710 445
Årets andel av tidligere års premieavvik (inntektsført)	-124 672	-269 830
Netto arbeidsgiveravgift på årets og tidligere års premieavvik	-22 654	-25 398
Inntektsført premieavvik 2016, utgiftsføring i 2015	-289 787	-406 790

Premieavviket er et omløpsmiddel, tabellen viser premieavvikets andel av omløpsmidler.

	Regnskap 2017	Regnskap 2016
Gjenstående positivt premieavvik som skal utgiftsføres senere år	62 239 171	61 949 384
I % av omløpsmidler	18,67 %	19,89 %

4.3 Garantiansvar.

Garantier gitt av kommunen – nedkvittert pr 31.12.17		
Garanti gitt	Garantibeløp	Garantien utløper
Med hjemmel i sosiallovgivningen	726 400	
Trulserudenga barnehage SA	5 546 402	2035
Sum garantier	6 272 802	

Det har ikke vært tap eller innfrielse av garantier i 2017.

4.4 Interkommunale samarbeid.

	Regnskap 2 017	Regnskap 2 016
Interkommunalt samarbeid der Gran kommune er kontorkommune:		
Brann, feiing og forebyggende tiltak m/Lunner		
Kommunens brutto utgift	21 430	19 594
Egne inntekter	-5 348	-5 340
Overføring fra deltakere	-7 319	-6 655
Kommunens netto utgift	8 763	7 599
Helsestasjon for ungdom m/Lunner		
Kommunens brutto utgift	56	51
Egne inntekter	-	0
Overføring fra deltakere	-33	-30
Kommunens netto utgift	23	21
Innkjøp m/Lunner og Jevnaker		
Kommunens brutto utgift	870	874
Egne inntekter	-7	-15
Overføring fra deltakere	-462	-458
Kommunens netto utgift	401	401
Kulturkontor m/ Lunner		
Kommunens brutto utgift	5 341	5 759
Egne inntekter	-1 166	-681
Overføring fra deltakere	-3 128	-2 942
Kommunens netto utgift	1 047	2 136
Kulturskolen m/Lunner		
Kommunens brutto utgift	9 736	10 681
Egne inntekter	-2 727	-3 506
Overføring fra deltakere	-1 858	-1 719
Kommunens netto utgift	5 151	5 456
Landbrukskontor m/Lunner og Jevnaker		
Kommunens brutto utgift	9 948	7 950
Egne inntekter	-3 852	-2 386
Overføring fra deltakere	-2 365	-2 074
Kommunens netto utgift	3 731	3 490
Interkommunal legevakt m/ Lunner		
Kommunens brutto utgift	6 257	5 659
Egne inntekter	-951	-950
Overføring fra deltakere	-2 138	-1 879
Kommunens netto utgift	3 168	2 830
Interkommunalt samarbeid m/Lunner om		
Etablererveileder		
Kommunens brutto utgift	645	634
Egne inntekter	-129	-126
Overføring fra deltakere	-205	-202
Kommunens netto utgift	311	306

	Regnskap 2 017	Regnskap 2 016
Regionrådet m/Lunner og Jevnaker		
Kommunens brutto utgift	1 509	1 326
Egne inntekter	-490	-435
Overføring fra deltakere	-703	-594
Kommunens netto utgift	316	297
Interkommunalt samarbeid der Lunner kommune er kontorkommune:		
Flyktningkontor		
Kommunens brutto utgift	24 019	22 435
Herav overføring til vertskommunen	7 512	7 437
Egne inntekter	-365	-741
Kommunens netto utgift	23 654	21 694
Skatteoppkrever		
Kommunens brutto utgift - overføring til vertskommunen	1 800	1 090
Egne inntekter	0	0
Kommunens netto utgift	1 800	1 090
Voksenopplæring		
Kommunens brutto utgift - overføring til vertskommunen	12 188	11 076
Egne inntekter	-6 463	-5 789
Kommunens netto utgift	5 725	5 287
Interkommunalt vannverk		
Overføring til vertskommunen	1 334	1 491
Samarbeid med Gran kommune som vertskommune - Lunner kommune og Staten som deltagere.		
NAV-Hadeland		
Kommunens brutto utgift	41 362	46 644
Egne inntekter	-1 284	-2 699
Overføring fra deltakere	-15 168	-17 604
Kommunens netto utgift	24 910	26 341
Interkommunalt samarbeid der Gjøvik er kontorkommune:		
Legevaktsformidling - nattlegevakt	2 033	2 001
Interkommunalt samarbeid der Ringerike er kontorkommune:		
Krisesenter	1 101	1 115
Interkommunalt samarbeid der Oppland fylkeskommune er kontorkommune:		
IKA-Opplandene (arkivsamarbeid)	395	384

	Regnskap 2 017	Regnskap 2 016
Gran kommunes deltagelse i IKS:		
Gjøvik helse og miljøtilsyn IKS, eierandel 16,3%		
Driftstilskudd	734	734
Støttesenter mot incest og seksuelle overgrep IKS, årlig innskudd etter offisielle folketall		
Driftstilskudd	40	39

Noten viser samarbeid organisert etter Kommuneloven, i tillegg er også andre samarbeid tatt inn.

Der Gran er vertskommune, viser oversikten direkte utgifter og inntekter ført på det enkelte ansvarsområde. Pensjon og overhead-kostnader er i tillegg fakturert deltagerkommunene men er inntektsført på fellesområde 1.1.

4.5 Aksjer og andeler (finansielle anleggsmidler).

	Antall aksjer/andeler	Eierandel i %	Bokført verdi 01/01	Kjøp/salg antall	Verdi	Bokført verdi 31/12
KUF-fond Oppland	1		5 226			5 226
Biblioteksentralen	8	0,21	2 400			2 400
A/S Hadelandprodukter	1300	35,70	650 000			650 000
A/S Bjonerøa kulturbygg	2 000	80,16	200 000			200 000
HRA A/S	811	21,00	811 000			811 000
Hadeland energi AS	65 000	34,00	53 842 633			53 842 633
Hadeland kraft AS	17 500	25,50	3 500 000			3 500 000
Randsfjordmuseene AS	22	11,00	12 100			12 100
AL Vestoppland folkehøyskole		93,87	300 000			300 000
Landbrukets fagråd Hadeland		20,00	6 000			6 000
Innlandet revisjon IKS, kapital		7,66	149 200			149 200
KLP - kapitalinnskudd			25 955 070		2 978 245	28 933 315
Hadelandshagen AS	300	34,70	300 000			300 000
Totalt			85 733 629		2 780 637	88 711 874
Balansekonto 2211730 til 2217030.						

4.6 Bruk og avsetning til fond.

Alle fond. Bruk/avsetninger i drifts og investeringsregnskapet.

Alle fond	2017	2016
Avsetning til fond	24 542 200,29	21 672 179,97
Bruk av avsetninger	-15 493 487,07	-17 803 520,77
Netto avsetning	9 048 713,22	3 868 659,20

251 Bundet driftsfond.

Bundne driftsfond - kap. 251	2017	2016
Beholdning pr.01.01	29 347 575,61	24 886 638,92
Bruk av bundne driftsfond	4 938 622,78	3 300 362,34
Avsetning til bundne driftsfond	22 388 677,04	7 761 299,03
Beholdning pr. 31.12	46 797 629,87	29 347 575,61

Beholdning pr. fond:	Saldo 1/1	Bevegelse	Saldo 31/12
2519901 Psykiatri, gaver	-38 891,61		-38 891,61
2519902 Gran rådhus, utsmykning	-30 893,62		-30 893,62
2519903 1021 Pro 582 Digital post	-34 300,00	34 300,00	0,00
2519904 Gavekonto pleie/omsorg, utetj.	-134 967,95	-18 565,00	-153 532,95
2519905 Gavekonto Brandbu, innetj.	-275 507,65	13 285,00	-262 222,65
2519906 Avsluttet kirke-legat	-68 664,56		-68 664,56
2519907 1021 Pro 581 Jøtt bra skrivi	-46 000,00	-19 000,00	-65 000,00
2519908 Jaren helsesenter, gavemidler	-1 055,00		-1 055,00
2519909 Flyktningekontoret, gavemidler/ørem. Midler	-150 576,41	-486 032,00	-636 608,41
2519910 Idrettshallen, fond	-10 906,15		-10 906,15
2519911 2213 Gave Tingelstad sanitetsforening	-5 000,00		-5 000,00
2519912 4010 NKOM bredbånd	0,00	-15 280 000,00	-15 280 000,00
2519913 Gavekonto Gran, innetj.	-264 854,32	133 491,20	-131 363,12
2519914 Bjoneroa, gaver til hjertekoff.	-3 487,00		-3 487,00
2519915 Bjoneroa eldresenter, gaver	-10 930,00	4 468,00	-6 462,00
2519916 Næringsfond, kr.4.530.000	-4 530 000,00		-4 530 000,00
2519917 Fiske- og viltfond	-592 943,68	-94 583,84	-687 527,52
2519918 2201 Pro 291 IKO-modellen	-60 000,00		-60 000,00
2519919 2219 259 Elevrådet Trintom	-39 907,78	-5 934,00	-45 841,78
2519920 Gran sykehjem - gave Blakstad	-20 496,10	-270,00	-20 766,10
2519921 Gran sykehjem - gave Gran arb.f.	-410 393,88	6 741,00	-403 652,88
2519922 ANNA-LY -gave Gran arb.f.	-85 372,00	-1 127,00	-86 499,00
2519923 Bjoneroa eldresenter, gave L.	-454 410,00	-5 998,00	-460 408,00
2519924 2213 pro 255 Den naturlige skoles.	-30 876,39		-30 876,39
2519925 1030 Pro 119 - KLP 2010	-50 000,00		-50 000,00
2519926 2222 Pro 227 First Lego league	-2 711,70		-2 711,70
2519927 2212 255 Den naturlige skoles.	-15 984,42	15 984,42	0,00
2519928 2222 Pro 300 Ny fane Brandbu barneskole	-20 000,00	20 000,00	0,00
2519929 2216 2020 Tidlig start fremmedsp.	-3 830,00		-3 830,00

Beholdning pr. fond:	Saldo 1/1	Bevegelse	Saldo 31/12
2519930 2222 271 Stimuleringsmidler	-55 759,14	49 821,12	-5 938,02
2519931 1200 2314 Ung i Gran	-10 000,00		-10 000,00
2519932 4420 2830 Boligtilskudd Husbanken	-187 393,00	-60 905,00	-248 298,00
2519933 1311 1200 Sysselsettingstiltak	-52 582,37		-52 582,37
2519934 5200 Prosjekt fra OFK	-26 000,00	26 000,00	0,00
2519935 2219 271 Stimuleringsmidler	-95 354,27	814,21	-94 540,06
2519936 1000 3251 Bjønneroa, småsamf.p.	-410 938,73	410 938,73	0,00
2519937 6311 1000 Regionrådet	-321 389,66	-206 368,88	-527 758,54
2519938 6311 2311 Transportordning for ungd.	-11 834,31	10 087,28	-1 747,03
2519939 2214 255 Den naturlige skolesekken	-17 000,00	17 000,00	0,00
2519940 2216 255 Den naturlige skolesekken	-24 474,49		-24 474,49
2519941 2231 pro 333 Lektor 2	0,00	-40 000,00	-40 000,00
2519942 2222 Videreutdanning for lærere	-114 100,00		-114 100,00
2519943 Klimanettverk		-122 722,85	-122 722,85
2519944 4180 Meldeplikt kalksjøer	-56 863,46		-56 863,46
2519945 2212 259 Elevråd fagerlund	-4 110,26		-4 110,26
2519946 2215 271 Stimuleringsmidler	-25 689,47	4 299,20	-21 390,27
2519947 Stedsutvikling	0,00	-151 297,73	-151 297,73
2519948 2217 2020 Lærende nettverk/Den nat. Skoles	-10 000,03		-10 000,03
2519949 2222 2020 Gave Naturvernforbundet	-2 500,00	2 500,00	0,00
2519950 Vannavgifter, fond	-2 728 758,00	-471 204,00	-3 199 962,00
2519951 Avløp avsetning overskudd	-7 850 677,00	1 884 263,00	-5 966 414,00
2519952 Septikk avsetning overskudd	-2 854 301,00	153 917,00	-2 700 384,00
2519953 2231 Pro 243 "HANS"	-1 561,07		-1 561,07
2519954 2232 2020 danseprosjektet	-6 022,22		-6 022,22
2519955 2301 2010 Regional kompetanse	-370 000,00		-370 000,00
2519956 2301 2010 Felles kompetanses.	-83 428,85		-83 428,85
2519957 2201 283 UDIR videreutdanning	0,00	-110 000,00	-110 000,00
2519958 2222 Gave sanitetsforening	0,00	-30 000,00	-30 000,00
2519959 2231 204 BUS- Dansedager	-3 870,23	-6 339,59	-10 209,82
2519960 5100 PRO 571 norsk kulturskole	-19 713,67		-19 713,67
2519961 3020 2540 Voksen/ungdom	-60 000,00		-60 000,00
2519962 3020 2540 Opptrappingsplan	-132 840,00		-132 840,00
2519963 3230 2412 FYSAK	-54 299,94		-54 299,94
2519964 3240 2339 Helse i plan	-92 390,33		-92 390,33
2519966 3500 2420 NAV - kultur og kompetanse	-796,00		-796,00
2519967 4600 Fremmede arter	-11 731,00	-19 608,77	-31 339,77
2519969 4010 Helse i plan	-12 322,00		-12 322,00
2519970 4010 Universell utforming	-71 166,37		-71 166,37
2519971 3999 2549 Brukerstyrt personlig assistent	-30 000,00		-30 000,00
2519972 3230 Hverdagsmestring	-764 018,76	116 632,00	-647 386,76
2519973 4180 3252 Inn på tunet	-41 474,49		-41 474,49
2519974 4300 3021 Kontrollgebyr septikk	-370 689,00	-92 472,00	-463 161,00
2519975 4180 3606 Gjerdeaksjon	-42 624,00		-42 624,00
2519976 4600 3608 Viltfond	0,00		0,00
2519977 4180 Vannområde - Randsfjorden	-633 032,78	-365 028,54	-998 061,32
2519978 5300 2311 Ungdomstiltak	-90 000,00		-90 000,00
2519979 5300 3602 Forskningsforvaltning	-50 000,00		-50 000,00
2519980 5300 3605 Ferskvann	-20 000,00		-20 000,00
2519981 2231 PRO 270 læringsmiljø	-4 776,77		-4 776,77
2519982 5300 3606 Tilskudd informasjons	-5 000,00		-5 000,00
2519983 5300 3772 Den kulturelle spas.	-108 054,05	108 054,05	0,00
2519984 4500 3380 Feiing - selvkost	-183 414,00	-362 174,00	-545 588,00
2519985 2231 PRO 264 aktivt sinn- ak	-34 629,60		-34 629,60
2519986 4100 3030 Kart og oppmåling	-141 926,00	-502 546,00	-644 472,00
2519987 3050 Bedriftskontakt	-3 196,84		-3 196,84
2519988 3050 2420 Økonomisk rådgivning	-60 000,00		-60 000,00
2519989 3050 2420 Pro 357 Boveileder NAV	-56 888,45		-56 888,45
2519990 6311 pro 191 Klimapådriver	0,01	-145 032,53	-145 032,52
2519991 1420 3251 Utviklingsprosjekter	-100 000,00		-100 000,00
2519992 2221 Gavemidler Bjønneroa	-1 202,62		-1 202,62
2519993 4180 Pro 460 Tingelstadhøgda	-62 260,00		-62 260,00
2519994 4010 139 Trafikksikker kommune	-75 218,64		-75 218,64
2519995 2232 264 Aktivt sinn	-46 929,00		-46 929,00
2519996 2232 233 Viggavassdraget	-345,12		-345,12
2519997 2232 Den naturlige skoles.	-22 500,00		-22 500,00
2519998 Pro 330 Videreutd. psy. helse	-12 037,00		-12 037,00
2519999 Tilskudd til bruk i drift	-3 214 531,34	-1 865 440,81	-5 079 972,15
Totalt	-29 347 575,54	-17 450 054,33	-46 797 629,87

Spesifikasjon 2519999:	Saldo 1/1	Bevegelse	Saldo 31/12
2301 Kompetanseutv. barnehage	-40 393,00		-40 393,00
2301 Nettverk språk barnehage	-14 000,00		-14 000,00
2231 Pro 256 Trollstipend	-480,00		-480,00
3600 Fylkesm. tilskudd kompetanseheving	-70 000,00		-70 000,00
1080 OFK tilskudd folkehelsearbeid	-60 000,00		-60 000,00
2311 Pro 252 Bjoneroa barnehage	-13 333,00		-13 333,00
2315 Pro 252 Moen barnehage	-9 589,00		-9 589,00
2311 Pro 252 Bjoneroa barnehage	-9 957,00		-9 957,00
5300 Skjønnsmidler 2011	-50 000,00		-50 000,00
5500 Riksantikvaren	-83 586,00	33 586,00	-50 000,00
Grymyr skole gave Trygg Trafikk	-1 000,00		-1 000,00
2201 utviklingsveilder 261	-280 335,00	280 335,00	0,00
Frisklivsentralen	-31 905,67	4 838,00	-27 067,67
5300 (4010) 351 Foreldrenettverk	-171 396,40	38 815,10	-132 581,30
3050 329 Jobbsjansen	-32 644,86	12 427,52	-20 217,34
3070 Kompetansemidler	-170 000,00		-170 000,00
5300 3219 Fritid for alle	-537 379,36	-415 667,00	-953 046,36
5100 3774 DKSS Lunner	-169 989,83	54 961,80	-115 028,03
5200 Eventyrstund	-1 994,55	1 994,55	0,00
Pro 310 Aktivitet demente	-422 672,19	-46 640,00	-469 312,19
3010 303 Kompetanse psyk/rus	-360 343,28	30 346,00	-329 997,28
3040 2321 Prevensjonsprosjektet	-6 427,90		-6 427,90
5200 569 Utviklingsmidler	-1 693,00	1 693,00	0,00
5200 579 Kompetansetiltak	-22 925,00	22 925,00	0,00
2321 Familiebarnehagen gave	-9 000,00	9 000,00	0,00
5300 pro 545 BUA	-25 000,00		-25 000,00
Pro 284 Ambulerende team	-26 066,77	-166 000,00	-192 066,77
3230 Kompetansetiltak rus/psyk	-39 471,00		-39 471,00
5300 2318 Regionale ungdomstiltak	-47 373,00	-145 504,81	-192 877,81
5100 Gavemidler SPB 1	-192 178,53	157 215,55	-34 962,98
2301 290 Ledelse i barnehagen	-309 397,00	-120 117,00	-429 514,00
3030 2540 Eckboes legat	-4 000,00		-4 000,00
3205 Kompetansekrav akk.med		-196 800,00	-196 800,00
2301 319 Utsatte barn, psykisk		-87 075,00	-87 075,00
2301 320 Tilretteleggingsmidler		-56 351,00	-56 351,00
5200 583 Biblioteket som møtepl.		-15 794,33	-15 794,33
5200 569 Arenautviklingsmidler		-9 265,60	-9 265,60
3230 161 Fysisk aktivitet skole /skolehelsetj.		-278 924,24	-278 924,24
3040 161 Fysisk aktivitet skole /skolehelsetj.		-410 000,00	-410 000,00
4180 295 Miljødir. Rosendalsdammen		-420 000,00	-420 000,00
4180 319 Kantsoner Hadeland		-80 000,00	-80 000,00
Bjørklund barnehage gavemidler		-7 366,00	-7 366,00
5100 3771 DKS		-52 000,00	-52 000,00
2214 259 Elevråd		-1 209,33	-1 209,33
4180 478 Eksotiske grønn saker		-4 864,02	-4 864,02
Sum	-3 214 531,34	-1 865 440,81	-5 079 972,15

253 Ubundne investeringsfond.

Ubundne investeringsfond - kap. 253	2017	2016
Beholdning pr.01.01	32 079 470,31	34 831 470,31
Bruk av ubundne investeringsfond		2 752 000,00
Avsetning til ubundne investeringsfond	0,00	0,00
Beholdning pr. 31.12	32 079 470,31	32 079 470,31

Beholdning pr. fond:	Saldo 1/1	Bevegelse	Saldo 31/12
2539900 Kapitalfond	-1 614 163,45	-837 694,86	-2 451 858,31
2539905 Kapitalfond, kraft	-29 627 612,00	0,00	-29 627 612,00
2539920 Inv pro 632 tomteopparbeidelse	-837 694,86	837 694,86	0,00
Totalt	-32 079 470,31	0,00	-32 079 470,31

Ingen bruk eller avsetning av ubundet investeringsfond 2017, kun flytting mellom fond.

255 Bundne investeringsfond.

Bundne investeringsfond - kap. 255	2017	2016
Beholdning pr.01.01	7 735 426,66	1 630 877,85
Bruk av bundne investeringsfond i investeringsregnska	6 187 443,29	102 024,43
Avsetning til bundne investeringsfond	556 347,25	6 206 573,24
Beholdning pr. 31.12	2 104 330,62	7 735 426,66

Beholdning pr. fond:	Saldo 1/1	Bevegelse	Saldo 31/12
2559903 Ekstraordinære avdrag startlån	-258 304,11	255 492,51	-2 811,60
2559905 Pro 617 Lygna hyttefelt del 3	-4 131 107,12	3 756 543,20	-374 563,92
2559906 Pro 618 Granumstranda	-1 699 500,00	1 699 500,00	0,00
2559907 Pro 995 Lygnalia fyttefelt	-96 992,04	96 992,04	0,00
2559910 Grymyr kirke, tepper	-5 524,65		-5 524,65
2559911 Nicolaikirken, benker	-5 524,66		-5 524,66
2559912 Nicolaikirken, glassmalerier	-15 410,63		-15 410,63
2559913 Ål kirkegård/parkeringsplass	-13 805,00		-13 805,00
2559940 Frikjøp parkering Gran sentrum	-400 000,00		-400 000,00
2559943 P687 sted 4275 opprusting eks. v.	-59 405,12	-784,15	-60 189,27
2559945 P687 sted 4273 gang/sykkelveger	-168 659,20	-3 826,33	-172 485,53
2559946 P687 sted 4274 undergang v/ jernbane	-54 673,36	-985,69	-55 659,05
2559947 P687 sted 4276 parker, plasser	-630 357,31	-8 320,72	-638 678,03
2559948 P687 sted 4277 parkanlegg/bepl.	-163 694,64	-2 952,77	-166 647,41
2559950 Bjerke boligfelt - anleggsbidrag	-17 400,00	-160 562,05	-177 962,05
2559990 Tilskudd til bruk i investering	-15 068,82		-15 068,82
Totalt	-7 735 426,66	5 631 096,04	-2 104 330,62

256 Disposisjonsfond.

Disposisjonsfond - kap. 256	2017	2016
Beholdning pr.01.01	53 265 433,32	57 210 259,62
Bruk av disposisjonsfond i investering	2 978 245,00	
Bruk av disposisjonsfond i drift	1 389 176,00	11 649 134,00
Avsetning til disposisjonsfond	1 597 176,00	7 704 307,70
Beholdning pr. 31.12	50 495 188,32	53 265 433,32

Beholdning pr. fond:	Saldo 1/1	Bevegelse	Saldo 31/12
2569900 Randsfjordens reguleringsfond	-100 000,00	0,00	-100 000,00
2569901 Flyktningemidler	-1 691 699,74	636 000,00	-1 055 699,74
2569905 Disposisjonsfond	-39 819 828,58	-365 755,00	-40 185 583,58
2569906 Disposisjonsf. Utbytte HEV	-8 119 000,00	0,00	-8 119 000,00
2569912 Tapsfond startlån	-1 025 905,00	0,00	-1 025 905,00
2569940 Drift 4500, brannsamarbeid	-9 000,00	0,00	-9 000,00
2569952 Inv pro 767 Bjønroa skole	-200 000,00	200 000,00	0,00
2569969 K-sak 59/11 Riving Vika butikken	-2 300 000,00	2 300 000,00	0,00
Totalt	-53 265 433,32	2 770 245,00	-50 495 188,32

UB 31.12 viser saldo på disposisjonsfondene. Fondene er til kommunestyrets frie disposisjon til drifts – og investeringsformål. I henhold til økonomireglementet er det kun Kommunestyret som disponerer disposisjonsfondene.

Disposisjonsfond	KOSTRA- art/balanse	Regnskap 2017	Buds (end) 2017	Budsjett 2017	Budsjettskjema	Regnskap 2016
Beholdning pr. 01.01	2.56	53 265 434				57 210 260
Avsetninger driftsregnskapet	540	1 597 176	1 644 000	9 127 000		7 704 308
Herav budsjettskjema 1A		1 597 176	1 644 000	9 127 000		7 704 308
Bruk av avsetninger driftsregnskapet	940	1 389 176	1 436 000	936 000		11 649 134
Herav budsjettskjema 1A		1 389 176	1 436 000	936 000		11 649 134
Bruk av avsetninger investeringsregnskapet	940	2 978 245	3 000 000	3 000 000		
Beholdning pr. 31.12	2.56	50 495 189				53 265 434

4.7 Kapitalkonto.

KAPITALKONTO			
Debetposterings i året:		Kreditposterings i året:	
IB 01.01.2017 Balanse			323 317 183,97
Salg av utstyr, maskiner og transportmidler		Aktivering av fast eiendom og anlegg	144 379 321,03
Salg av fast eiendom og anlegg			
Avskrivning av utstyr, maskiner og transportmidler	7 141 753,00	Aktivering av utstyr, maskiner	6 688 828,63
Avskrivning av fast eiendom og anlegg.	36 229 484,00	Oppskrivning fast eiendom	
Nedskrivning av utstyr, maskiner og transportmidler		Oppskrivning av utstyr, maskiner og transportmidler	
Nedskrivninger fast eiendom		Kjøp av aksjer og andeler	2 978 245,00
Salg av aksjer			
Nedskrivning av aksjer og andeler		Oppskrivning av aksjer og andeler	
Avdrag på startlån	13 159 526,26	Utlån startlån mm	10 545 000,00
Avdrag på sosial lån	56 234,94	Utlån sosial lån	28 000,00
Avskrivning sosial utlån	554 064,11		
Bruk av midler fra eksterne lån	117 893 623,15	Avdrag på eksterne lån	58 245 557,05
Pensjonsforpliktelser - endring	39 685 464,00	Pensjonsmidler - endring	71 408 957,00
31.12.2017 Balanse	402 870 943,22		

5. NOTER I HENHOLD TIL GOD KOMMUNAL REGNSKAPSSKIKK.

5.1 Regnskapsprinsipp.

Regnskapet er utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven, forskrifter og standarder for god kommunal regnskapsskikk.

Regnskapsprinsipper

All tilgang og bruk av midler i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet fremgår av driftsregnskapet eller investeringsregnskapet. Regnskapsføring av tilgang og bruk av midler bare i balanseregnskapet gjøres ikke.

Alle utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger er regnskapsført brutto. Dette gjelder også interne finansieringstransaksjoner. Alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året er tatt med i årsregnskapet, enten de er betalt eller ikke. For lån er kun den delen av lånet som faktisk er brukt i løpet av året ført i investeringsregnskapet. Den delen av lånet som ikke er brukt, er registrert som ubrukte lånemidler (memoriapost).

I den grad enkelte utgifter, utbetalinger, inntekter eller innbetalinger ikke kan fastsettes eksakt ved tidspunktet for regnskapsavleggelsen, registreres et anslått beløp i årsregnskapet.

Klassifisering av anleggsmidler og omløpsmidler

I balanseregnskapet er anleggsmidler eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for kommunen. Andre eiendeler er omløpsmidler.

Fordringer knyttet til egen vare- og tjenesteproduksjon, samt markedsbaserte verdipapirer som inngår i en handelsportefølje er alltid omløpsmidler. Andre markedsbaserte verdipapirer skal klassifiseres som omløpsmidler med mindre kommunen har foretatt investeringen ut fra næringspolitiske eller samfunnsmessige hensyn. I slike tilfeller klassifiseres verdipapirene som anleggsmidler.

Andre fordringer som ikke inngår i punktet ovenfor, er omløpsmidler dersom disse forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Hvis ikke skal de klassifiseres som anleggsmidler.

Kommunen følger Kommunal regnskapsstandard (KRS) nr. 4 Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet. Standarden har særlig betydning for skille mellom vedlikehold og påkostning i forhold til anleggsmidler. Utgifter som påløper for å opprettholde anleggsmiddelets standard utgiftsføres i driftsregnskapet. Utgifter som representerer en standardheving av anleggsmiddelet utover standarden ved anskaffelsen utgiftsføres i investeringsregnskapet og aktiveres på anleggsmiddelet i balansen.

Klassifisering av gjeld

Langsiktig gjeld er knyttet til formål som nevnt i kommunelovens § 50 med unntak av likviditetstrekkrettighet/likviditetslån, jfr. kommunelovens § 50 nr. 5. Eksempler på slik langsiktig gjeld er obligasjonslån, sertifikatlån, lån i banker og kredittforetak mv. Langsiktig gjeld er oppstått i forbindelse med finansiering av egne investeringer (anleggsmidler), refinansiering, investeringstilskudd til kirkeformål (kirkeloven) forskotteringer (som skal regnskapsføres i investeringsregnskapet), utlån mv. Avtale om finansiell leasing anses også som langsiktig gjeld.

Avdrag som forfaller til betaling det påfølgende regnskapsår regnes ikke som kortsiktig gjeld, dvs. inngår i langsiktig gjeld, av hensyn til grunnleggende sammenhenger i kommuneregnskapet, samt at all endring av arbeidskapitalen skal vises i drifts- eller investeringsregnskapet.

Bruk av sertifikatlån/kortsiktige avtaler til finansiering av formål som nevnt i KL § 50 er langsiktig gjeld, selv om avtalt løpetid er kort, f.eks. 1,3, 6, 9 eller 12 måneder. Denne type lån refinansieres som oftest fortløpende.

Omklassifisering av gjeld

Omklassifisering fra omløpsmidler til anleggsmidler medfører regnskapsføring i investeringsregnskapet og eventuelt i driftsregnskapet. Omklassifisering skal kun gjennomføres i unntakstilfeller. Verdivurderingen skal gjennomføres før omklassifisering finner sted.

Av hensyn til formuesbevaringsprinsippet, skal omklassifisering av anleggsmidler til omløpsmidler ikke finne sted. Heller ikke langsiktige anleggsfordringer som har mindre enn 1 år igjen til forfall skal omklassifiseres.

Vurderingsregler

Omløpsmidler er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Markedsbaserte finansielle omløpsmidler er vurdert til virkelig verdi.

Utestående fordringer er vurdert til pålydende med fradrag for forventet tap.

Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet. Avskrivningene starter året etter at anleggsmidlet er anskaffet/tatt i bruk av virksomheten. Avskrivningsperiodene er i tråd med § 8 i forskrift om årsregnskap og årsberetning.

Anleggsmidler som har hatt verdifall som forventes ikke å være forbigående, er nedskrevet til virkelig verdi i balansen. Vurderingene for eiendeler gjelder tilsvarende for kortsiktig og langsiktig gjeld.

Langsiktig gjeld skal vurderes til opptakskost. Langsiktig gjeld skal oppskrives ved varig økning i forpliktelsen. Krav til oppskrivning gjelder ikke ved renteendring på langsiktig gjeld. Oppskrivningen skal reverseres i den utstrekning grunnlaget for oppskrivningen ikke lenger er til stede.

Kortsiktig gjeld skal vurderes til det høyeste av opptakskost og virkelig verdi. Vurdering til høyeste verdi skal fravikes når dette er i samsvar med god kommunal regnskapsskikk for regnskapsføring av sikring. Kortsiktig gjeld som vurderes likt som markedsbaserte finansielle omløpsmidler skal vurderes til virkelig verdi

Selvkostberegninger

Der selvkost er satt som rettslige ramme (innsamling av husholdningsavfall og tømning av slamavskillere jfr forurensningsloven) for hva kommunen kan kreve av brukerbetaling/gebyr beregner kommunen selvkost etter retningslinjer gitt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

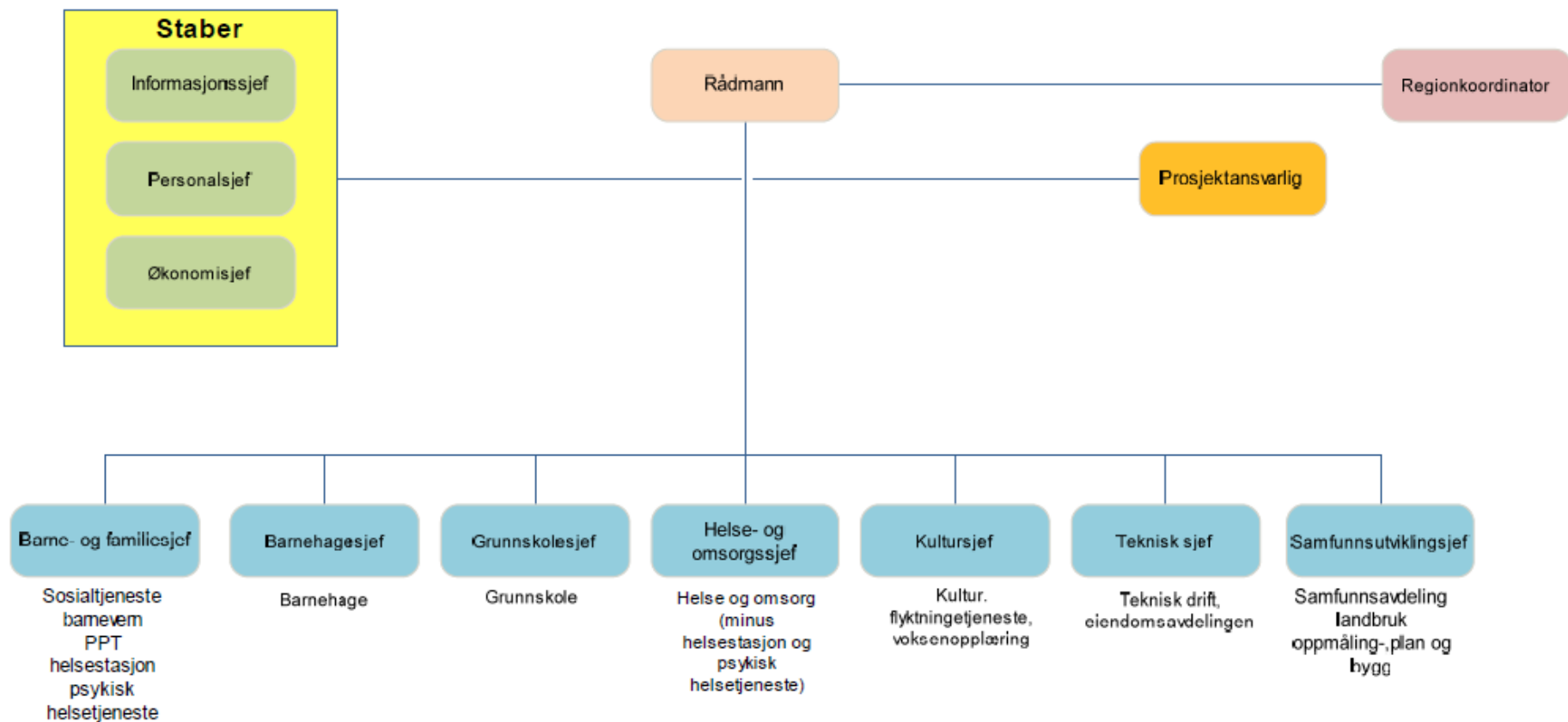
For de tjenestene kommunen selv har valgt å kreve brukerbetaling/gebyr etter selvkostprinsippet følges samme retningslinjer. Det gjelder for vann, avløp og kontrollgebyr for private septikkanlegg. Fra 2016 vedtok Kommunestyret full kostnadsdekning for feiing, private planer, byggesak, kart og oppmåling.

Mva-plikt og mva-kompensasjon

Kommunen følger merverdiavgiftsloven for de tjenesteområdene som er omfattet av loven. For de deler av kommunens virksomhet som er omfattet av lov om merverdiavgiftskompensasjon følger kommunen denne. I tillegg har kommunen tjenester som er avgiftsfrie tjenester.

5.2 Organisering av kommunens virksomhet.

Kommunens organisering og styringsprinsipp:

Kommunen var i 2017 organisert slik:

- Rådmannen er sjef for administrasjonen i kommunen og har blant annet et overordnet ansvar for virksomhetene, stabene, fellestjenester og overordnet planlegging.
- Rådmannens stab består av informasjonsavdelingen, personalavdelingen og økonomi og ikt-avdelingen, og ledes av henholdsvis informasjonssjef, personalsjef og økonomisjef.
- Rådmannen har sju virksomheter under seg; barn og familie, barnehage, grunnskole, helse- og omsorg, kultur, teknisk og samfunnsutvikling.
- I tillegg er regionkoordinatoren og prosjektansvarlig en del av kommunens organisasjonsstruktur.

Alle virksomhetene driftes av Gran kommune. Noen av virksomhetenes fagområder er imidlertid driftet på en litt annen måte, se note 4.4 interkommunalt samarbeid.

Virksomhets- og stabssjefer har økonomi- og personalansvar i egen virksomhet/stab i h.h.t vedtatte reglement. Det er prinsippet om fullført saksbehandling som gjelder.

Tjenester som utføres i egne selskaper/foretak/andre organisasjoner:

- Renovasjon utføres av eget interkommunalt selskap Hadeland og Ringerike avfallsselskap AS (HRA AS)
- Oversikt over interkommunalt samarbeid er vist i egen note

5.3 Spesifikasjon av vesentlige poster og transaksjoner i regnskapet.

Driftsregnskap:

Ressurskrevende tjenester:

Det er inntektsført et estimert krav til staten for ressurskrevende tjenester på kr 30 mill.

Barnevern:

Det er kjøpt tjenester for kr 1,9 mill innenfor barnevern.

Tilskudd til ikke kommunale barnehager:

I 2017 ble det utgiftsført kr 46,4 mill i tilskudd til ikke kommunale barnehager. I 2016 var tilskuddet kr 44,1 mill.

Kjøp av plasser til heldøgns pleie:

Det ble i 2017 og 2016 kjøpt plasser til heldøgns pleie slik:

Kjøp av plasser til heldøgns pleie fra:	2017	Antall plasser	2016	Antall plasser
Granhøi Alderspensionat	9 681 089	18+2	8 245 890	18+2
Røysumtunet	11 435 861	8	9 123 390	8
Kjøp av plasser til heldøgns pleie utenfor Gran kommune:	2 855 773	3	3 850 729	3
Kjøp av tjenester fra Mjøsens bo og rehabilitering:	14 432 680	2 boliger	4 220 794	1 bolig
	38 405 403		25 440 803	

Investeringsregnskap:

Brandbu ungdomsskole:

Det er utgiftsført kr 82,4 mill kr i prosjektet for 2017. Skolen ble tatt i bruk høsten 2017 dimensjonert for 300 elever. Skoleanlegget er også tilrettelagt med lokaler for foreningsaktivitet og kulturaktiviteter.

5.4 Anleggsmidler.

Anl.m. gruppe	Avskr.tid	Avskr. sats	Eiendeler
Gruppe 1	5 år	20 %	EDB-utstyr, kontormaskiner og lignende.
Gruppe 2	10 år	10 %	Anleggsmaskiner, maskiner, inventar og utstyr, verktøy og transportmidler og lignende.
Gruppe 3	20 år	5 %	Brannbiler, parkeringsplasser, trafikklys, tekniske anlegg (VAR), renseanlegg, pumpestasjoner, forbrenningsanlegg og lignende.
Gruppe 4	40 år	2,5 %	Boliger, skoler, barnehager, idrettshaller, veier og ledningsnett og lignende.
Gruppe 5	50 år	2 %	Forretningsbygg, lagerbygg, administrasjonsbygg, sykehjem og andre institusjoner, kulturbygg, brannstasjoner og lignende

(Beløp i 1000 kr)		Gruppe 1	Gruppe 2	Gruppe 3	Gruppe 4	Gruppe 5	
Anskaffelseskost pr. 1.1.	A-B	34 081	70 563	60 786	1 207 384	230 787	1 603 601
Tilgang i året		1 134	5 555	6 431	129 976	8 073	151 169
Avgang i året							
Anskaffelseskost pr 31.12.	A	35 215	76 118	67 217	1 337 360	238 860	1 754 770
Akkumulerte ordinære avskrivninger pr 1.1.		28 875	39 953	24 391	276 231	73 418	442 868
Årets ordinære avskrivninger		2 098	4 763	2 693	29 313	4 504	43 371
Nedskrivninger							
Akkumulerte nedskrivninger og avskrivninger pr 31.12.	B	30 973	44 716	27 084	305 544	77 922	486 239
Bokført verdi	A-B	4 242	31 402	40 133	1 031 816	160 938	1 268 531
Balansekonto 2249900 - 2299941 med unntak av 2279900 - tomter.							

5.5 Investeringsprosjekter 2017 med finansiering.

Veilederen for investeringer presiserer at finansiering av investeringer vises i skjema 2A. Denne noten er ikke pliktig men legges fram for å vise noe mere detaljer enn det som framkommer i skjema 2A. Notene viser hvordan investeringsprosjektene er finansiert. Kravet til finansiering av investeringsprosjekter er ikke knyttet til hvert enkelt prosjekt. Finansieringskildene i skjema 2A er finansiering av alle investeringsprosjekter i året. Finansieringen skal dekke prosjektetenes bruk av midler opp til samlet budsjettert bruk av midler uavhengig av om enkeltprosjekter har merforbruk. Bruk av /avsetning av bundne midler, lånemidler knyttet til startlån, tilskudd/refusjon fra eksterne (f.eks. Husbanken) og spesielle bevilgninger (f.eks. GIL-parken) er knyttet til enkeltprosjekter og vist i oversikten nedenfor. Avvik mellom budsjett og regnskap for hvert enkelt prosjekt er kommentert i årsberetningen.

	Regnskapsført	Avsatt til	Bruk av	Refusjon	Salgsinnt.	Adm	Lånemidler	Gjenstående
Prosjekt:	brutto utgift	bundne fond	bundne fond	tilskudd		overf.drift	spes. prosjekt	å finansiere
600 Ringforsyning Gran sentrum	4 094 800,75							4 094 800,75
601 Bjerke boligfelt del 2	2 640 180,80	179 128,90	-18 566,85	-2 799 576,00		-1 166,85		-0,00
603 Inventar og utstyr mm ny barnehage	233 520,00					-194 000,00		39 520,00
606 Nytt sykehjem og omsorgsboliger (avsluttet i 17)	2 268 719,54							2 268 719,54
608 Lukking brannavvik kommunale bygg og kirker	3 956 789,15							3 956 789,15
612 "Ny base" Markatun	88 830,01							88 830,01
613 Marka helse og omsorgssenter - forprosjekt	1 045 592,37							1 045 592,37
617 Lygna hyttefelt del 3	3 914 324,80	211 392,47	-4 112 800,00			-12 917,27		0,00
618 Granumstranda	2 802 395,13		-1 699 500,00	50 985,00		-11 216,70		1 142 663,43
619 Nytt sykehjem og omsorgsboliger Sagatangen - forpro	5 224 755,91							5 224 755,91
620 Salg av tomter	166 980,25				-5 146 000,00			-4 979 019,75
621 Brannskade Rådhuset	411 645,38			-243 681,00				167 964,38
622 Brannskade garasje Gran ungdomsskole	344 014,50			-320 267,00				23 747,50
624 Ny VA trase Bjerke	779 413,60							779 413,60
625 Bil oppmåling	240 020,00							240 020,00
626 Vegstasjon	76 631,25							76 631,25
634 Innbetalte avdrag Hadeland hraft				-703 013,76				-703 013,76
674 Formidlingslån	20 001 705,05	2 811,60	-258 304,11	-8 490 384,50			-10 545 000,00	710 828,04
687 Gran sentrum		13 043,33				-13 043,33		-
700 Salg av bil					-4 500,00			-4 500,00
703/982 Avdrag/Glasslåven	3 966 000,00			-3 966 128,00				-128,00
710 Aksjer	2 978 245,00							2 978 245,00
750 Granum KPS - reklamasjon	252 312,72							252 312,72
808 Nytt idrettsanlegg Brandbu				-299 000,00				-299 000,00
812 Utvidelse av Mohagan næringsområde	-101 220,00							-101 220,00
866 Gang og sykkeveg Stolinna, fra Dahlsveg	-16 791,40							-16 791,40
901 IKT sentralt	424 852,50							424 852,50
910 Utsyr og velferdsteknologi i PLO	1 364 835,00			-100 000,00				1 264 835,00
914 Gran sentrum - gang/sykelveger etc		3 826,33				-3 826,33		-
915 Veger - asfaltering	567 554,00							567 554,00
918 Trafikksikring	1 193 518,00							1 193 518,00

	Regnskapsført	Avsatt til	Bruk av	Refusjon	Salgsinnt.	Adm	Lånemidler	Gjenstående
Prosjekt:	brutto utgift	bundne fond	bundne fond	tilskudd		overf.drift	spes. prosjekt	å finansiere
922 V/A - Etablering av krisevannforsyning	378 676,00							378 676,00
950 Ny kommunal barnehage	309 598,45							309 598,45
953 Brandbu sentrum - sentrumsutvikling	235,20							235,20
964 Oppgradering/påkostning kommunale bygg	6 622 976,76							6 622 976,76
965 Kirkelig fellesråd	1 350 000,00							1 350 000,00
967 Oppgradering av gatelys	600 000,00							600 000,00
968 V/A - Biler	357 873,00							357 873,00
971 Oppgradering veger	1 068 605,00							1 068 605,00
973 Brandbu sentrum - flomsikring	123 030,00							123 030,00
975 Vannforsyning Lygna	14 700,00							14 700,00
976 Brandbu - Tilrettelegging/videreutvikling uteområder	350 038,75							350 038,75
977 Brandbu undomsskole - rehabilitering	82 400 120,85							82 400 120,85
978 Brandbu barneskole - hovedprosjekt	1 631 505,23			-362 243,00				1 269 262,23
982 Glasslåven								-
983 Nøkkelhåndteringssystem i hjemmetjenesten	1 277 404,00							1 277 404,00
984 Markadompa - Hoveprosjekt	276 411,64			-1 606 782,00				-1 330 370,36
986 Tiltakspakke EPC-prosjekter	3 547 647,85			-9 276,50				3 538 371,35
989 Reinvesteringer VA-ledningsnett	3 538 100,25							3 538 100,25
990 VA Vann Paulsrud - Moen bedehus	38 622,40							38 622,40
992 VA Fredheim	7 138 241,22							7 138 241,22
993 Renovering (lett) Solheim barnehage	4 262 829,45							4 262 829,45
995 Lygna hyttefelt	4 389 708,00	146 144,62	-98 272,33	-4 436 300,00		-1 280,29		0,00
997 Vegløsning Brandbu barneskole	666 030,00							666 030,00
998 Gangvegstruktur Brandbu barneskole	269 278,00							269 278,00
999 Arbeidsplasser kulturskolen - møbler	8 014,00							8 014,00
Totalt	179 539 270,36	556 347,25	-6 187 443,29	-23 285 666,76	-5 150 500,00	-237 450,77	-10 545 000,00	134 689 556,79

Rest er finansiert på følgende måte:	
Momskompensasjon	24 362 688,64
Bruk av disposisjonsfond	2 978 245,00
Bruk av ubundet investeringsfond	
Bruk av lån	107 348 623,15
Sum	134 689 556,79

5.6 Investeringsoversikt – prosjektene.

Prosjekt	Oppstartsår	Ferdig- stillelse	Regnskap 2016	Regnskap 2017	Sum regnskap	Merknader:
600 - Ringforsyning Gran sentrum	2017	2018		4 094 800,75	4 094 801	
606 - Nytt sykehjem og omsorgsboliger (avsluttet i 17)	2016	2017	1 872 998,31	2 268 719,54	4 141 718	
608 - Lukking brannavvik kommunale bygg og kirker	2016	2020	5 561 081,14	3 956 789,15	9 517 870	
613 - Marka helse og omsorgssenter - forprosjekt	2016	2017	200 577,00	1 045 592,37	1 246 169	
619 - Nytt sykehjem og omsorgsboliger Sagatangen - forprosjekt	2017	2021		5 224 755,91	5 224 756	
901/904 - IKT sentralt og skole			982 739,51	424 852,50	1 407 592	Årlige bevilgninger IKT sentral
910 - Inventar og utstyr, pleie og omsorg			522 375,00	1 364 835,00	1 887 210	
915 - Veger - asfaltering			1 673 016,00	567 554,00	2 240 570	Prosjektet har bevilgninger hver 2. år.
916 - Utvikling Mohagen sør			685 825,00		685 825	
918 - Trafikksikring			1 141 616,87	1 193 518,00	2 335 135	Prosjektet har årlige bevilgninger.
922 - Etablering av krisevannforsyning	2017			378 676,00	378 676	
950 - Ny kommunal barnehage	2013	2018	35 210 742,18	309 598,45	35 520 341	
964 - Opprustning/påkostning kommunale bygg			8 158 302,29	6 622 976,76	14 781 279	Prosjektet har årlige bevilgninger.
965 - Kirkelig fellesråd				1 350 000,00	1 350 000	
967 - Oppgradering av gateløys	2014	2017	1 000 000,00	600 000,00	1 600 000	
971 - Oppgradering veger			726 994,75	1 068 605,00	1 795 600	Prosjektet har årlige bevilgninger.
976 - Brandbu - Tilrettelegging/videreutvikling uteområder	2017	2018		350 038,75	350 039	
977 - Brandbu ungdomsskole - rehabilitering	2015	2018	10 548 746,13	82 400 120,85	92 948 867	
978 - Brandbu barneskole - Hovedprosjekt	2014	2017/2018	33 851 472,96	1 631 505,23	35 482 978	
983 - Nøkkelhåndteringsystem i hjemmetjenesten	2017	2017		1 277 404,00	1 277 404	
984 - Markadumpa - Hovedprosjekt	2014	2017	40 874 944,65	276 411,64	41 151 356	
986 - Tiltakspakke EPC	2015	2018	9 777 205,16	3 547 647,85	13 324 853	
989 - Reinvesteringer VA - ledningsnett			1 329 035,20	3 538 100,25	4 867 135	Løpende prosjekt
992 - VA Fredheim	2015	2020	456 065,00	7 138 241,22	7 594 306	
993 - Renovering (lett) Solheim barnehage	2016	2017	183 163,78	4 262 829,45	4 445 993	
997 - Vegløsning og uteområde Granvang	2016	2017	348 147,00	666 030,00	1 014 177	
998 - Gangvegstruktur Brandbu barneskole	2016	2017	7 467 375,50	269 278,00	7 736 654	
Prosjekt finansiert med anleggsbidrag:						
601 - Bjerke boligfelt del 2	2015	2017		2 640 180,80	2 640 181	
617 - Lygnalia hyttefelt, del 3	2016	2018	2 700 000,00	3 914 324,80	6 614 325	
618 - Granumstranda	2017	2017		2 802 395,13	2 802 395	I hovedsak anleggsbidrag
995 - Lygnalia hyttefelt	2014	2017	3 196 304,00	4 389 708,00	7 586 012	
Sum mindre/avsluttede investeringsprosjekter			19 822 891,13	3 017 830,91	22 840 722	
Sum investering i anleggsmidler			188 291 618,56	152 593 320,31	340 884 939	

5.7 Prosjektregnskap investeringer.

	Tallene i tabellen er i hele tusen	Gjeldende prosjekt- ramme	Sum tidl. års regnskap	Regnskap 2017	Totalt prosjekt- regnskap	Gjenstående prosjekt- ramme pr 31.12.2017	Merknad
606	Nytt sykehjem og omsorgsboliger (avsluttet i 17)	10 350	1 873	2 269	4 142	6 208	Inkluderer også prosjekteringsaktivitet Markatun III i 2017, jf K-sak 42/17, pkt 3.a
619	Nytt sykehjem og omsorgsboliger Sagatangen - forprosjekt	508 000		5 225	5 225	502 775	Ramme, jf K-sak 42/17. Kun 16 mill kr i 2017, etter nedjustering 2. tertial, jf K-sak 74/17. Resten er innarbeidet i Budsjett og økonomiplan 2018 - 2021
607	Utvikling Mohagen vest	1 500	141	0	141	1 359	
608	Lukking brannavik kommunale bygg og kirker	11 561	5 561	3 957	9 518	2 043	
613	Marka helse og omsorscenter - forprosjekt	1 000	201	1 046	1 246	(246)	1 mill til forstudie/forprosjekt. Merforbruk finansieres av P 606, jf K-sak 42/17, pkt 3a.
614	Universell utforming kommunale bygg	10 000	0	0	-	10 000	2 mill kr i 2017 og 8 mill kr i vedtatt økonomiplan 2018-2021
615	Grunnerverv flomforebygging	5 000	0	0	-	5 000	
834	Klokkerlåven	1 450	1 250	0	1 250	200	Nedjustert prosjektramme med kr 200' som ble inndratt ved årsoppgjøret 2016
922	V/A - Etablering av krisevannforsyning	5 000	1 664	379	2 042	2 958	
942	V/A Plassbakken - Teslo	3 000	0	0	-	3 000	
950	Ny kommunal barnehage	38 800	39 567	310	39 877	-1 077	Merforbruk i 2016 finansiert i årsoppgjør. Prosjektramme, jf K-sak 124/14 ramme 29 mill kr + K-sak 79/15 8 mill kr, i tillegg 1 mii kr til forprosjekt og 800' i rebudsjetteringssak i 1017.
953	Brandbu sentrum - sentrumsutvikling	225	37	0	37	188	
963	Kommunehus Granavollen	700	436	0	436	264	
964	Oppgradering/påkostning kommunale bygg	14 538	14 190	6 623	20 813	(6 274)	Merforbruk på kr 4 651' i 2016 finansiert i årsoppgjøret.
966	Vognskjul og utbedring Bjonerøa barnehage	500	0	0	-	500	
967	Oppgradering gateløys	3 600	3 137	600	3 737	(137)	Merforbruk på kr 137' i 2016 finansiert i årsoppgjøret.
971	Oppgradering veger	4 000	2 888	1 069	3 956	44	Mindreforbruk i 2014 på 44' finansierte andre prosjekt.
973	Brandbu sentrum - flomsikring	3 500	475	123	598	2 902	Mindreforbruk i 2015 på kr 25' finansierte andre prosjekt
976	Brandbu - tilrettelegging/videreutvikle uteområder	1 800	0	350	350	1 450	
977	Brandbu ungdomskole - rehabilitering	79 965	12 013	82 400	94 413	(14 449)	
978	Brandbu barneskole - hovedprosjekt	161 000	149 790	1 632	151 422	9 578	K-sak 71/14 vedtatt ramme 164 mill kr. Budsjettet/prosjektramme nedjustert med 3 mill kr pga mindreforbruk i 2. tertial 2016, jf K-sak 112/16. Det ble kun overført 2,5 mill kr til 2017 i rebudsjetteringssaken, 8,7 mill kr ble inndratt da det ikke var behov for midlene. Det er derfor ca 0,9 mill kr til rest ved årsavslutningen 2017
982	Glasslåven	4 500	4 500	-3 966	534		Fortsatt skyldig beløp
983	Nøkkelhånteringssystem i hjemmetjenesten	1 500	0	1 277	1 277	223	
984	Markadompa - hovedprosjekt	56 000	52 204	276	52 480	3 520	K-sak 80/14 vedtatt ramme 56 mill kr. Kun overført kr 500' til 2017 i rebudsjetteringssaken, slik at det pr 31.12.17 er kr 224' til rest på prosjektet.
986	Tiltakspakke EPC prosjekter	26 286	18 682	3 538	22 220	4 066	
989	Reinvesteringer VA-ledningsnett	12 000	3 179	3 538	6 717	5 283	
990	V/A - Vann Paulsrud - Moen bedehus	8 000	16	39	54	7 946	
992	VA - Fredheim	11 000	514	7 138	7 652	3 348	
998	Gangvegstruktur Brandbu	7 800	6 635	269	6 904	896	

5.8 Finansielle omløpsmidler.

Beløpene i tabellen er i hele tusen.

Aktiva klasse	Markedsverdi pr. 01.01.17	Endring i verdi - resultatført	Bokført verdi pr 31.12.17	Anskaffelseskost
Klp, pengemarkedsfond	30 054	538	30 592	20 000
DnB, pengemarkedsfond	30 542	558	31 100	20 000
Sum	60 596	1 096	61 692	40 000

Beløpene i tabellen er i hele tusen.

Balanskonto 2183101 viser DNB Nor

Balanskonto 2183102 viser KLP kapitalforvaltning.

5.9 Langsiktig gjeld og avdrag.

Langsiktig lånegjeld:

Tekst	Regnskap 2017	Regnskap 2016	Gjenv. løpetid år	Opptaksår
Kommunens samlede lånegjeld (hele 1000)	894 221	851 317		
Fordelt på følgende kreditorer og type rente:				
Husbanken, investering, flyt 0,623	0	1 733	0	
Husbanken, Startlån fastr. 1,99 %	10 000	10 764	10-11	2006/2017
Husbanken, Startlån, flyt 1,51 % - 1,67 %	56 704	55 397	10-29	
KLP, flyt/NIBOR 1,90 - 1,95 %	6 906	11 471	2-4	2004-2005
KLP, fast 1,68 % - 1,75 %	255 573	264 954	26-27	2013-2014
Kommunalbanken, flyt/NIBOR 1,45 % - 1,50 %	452 239	319 053	14-28	2003-2017
Kommunalbanken fast 1,90 % - 2,39 %	92 165	162 036	19-26	
Sp1, Gran, konsernavtale	0	2 774	0	2005
DnB Nor, flytende 1,06 % - sertifikat	20 634	23 134	10	2005-2006

Beløpene i tabellen er i hele tusen.

Det er i regnskapsåret utgiftsført avdrag på lånegjeld med til sammen kr 44 822 852 (driftsregnskapet). Minste lovlig avdrag etter KL§50 nr. 7 utgjør kr 29 369 806 etter "kontrollgrensemodellen" og kr 25 326 117 etter "regnearkmodellen".

Det er i 2017 tatt opp lån til investeringer med kr 91 150 000 og lån til videreformidling kr 10 000 000.

Lånegjeld fordelt på selvkostområdene, lån knyttet til startlån og lån knyttet til områder det mottas kompensasjon for:

Tekst	Regnskap 2017	Regnskap 2016
Kommunens samlede lånegjeld	894 221	851 317
1. Andel knyttet til selvkostområdet: vann	101 360	97 769 *
Andel knyttet til selvkostområdet: avløp	91 174	85 295 *
2. Andel der det mottas rentekompensasjon:	58 967	63 462
3. Andel der det mottas rente- og avdragskomp:	13 602	14 471
4. Andel knyttet til startlån	66 704	66 161
Samlet gjeld forøvrig	562 414	524 158
Samlet gjeld forøvrig i % av total lånegjeld.	62,9	61,6

*Verdiene på vann og avløp i 2016 er korrigert på grunn av at anleggsbidrag var tatt med i beregningsgrunnlaget for restverdien av anleggene i selvkostregnskapet.

Merknad:

1. Investeringer innenfor selvkostområdene som vist i tabellen finansieres fullt ut via gebyrinntekter.
2. Gran kommune har utnyttet rentekompensasjonen for skoleanlegg fullt ut i forhold til tildelt ramme.
3. Rente og avdragskompensasjon omsorgsboliger /sykehjem mottas i henhold til godkjente objekter etter søknad.

Det vil være avvik mellom Gran kommunes nedbetaling av lånegjeld sammenlignet med de områdene som blir kompensert. Statlige beregningsforutsetninger og avskrivningsregler forårsaker dette aviket.

Avdrag på gjeld.

Minimumsavdrag kan beregnes via 2 metoder, regnearkmodell eller kontrollgrense for minimumsavdrag jfr KRD's brev av 25.09.2007.

Kontrollgrensemodellen er en forenklet metode for beregningen der man tar årets avskrivninger delt på verdi pr 01.01 av anleggsmidler u/ tomter, gange med langsiktig gjeld pr 01.01. Årets avskrivninger kr 43 371 237 / 1 160 733 167 verdi anleggsmidler pr 01.01 (eks tomter) og gange med lånegjeld pr 01.01 kr 786 016 497. Det gir et minimumsavdrag i 2017 på kr 29 369 806.

Avdrag	Regnskap 2017	Buds (end) 2017	Regnskap 2016
Betalt avdrag	44 822 852	45 064 000	41 545 201
Beregnet minste lovlige avdrag	29 369 806		26 051 014
Differanse	15 453 046		15 494 187

Regnearkmodellen tar utgangspunkt i hver enkelt anleggsgruppe og den enkelte gruppes gjenværende levetid. Anleggsgruppens verdi 01.01 vektet mot sum anleggsmidler og gjenværende levetid. Det gir en faktor - vektet levetid.

Langsiktig gjeld pr 01.01 deles på faktoren for vektet levetid og minimumsavdrag beregnes ut fra dette. Denne beregningsmetoden gir et minimumsavdrag på kr 25 326 117.

	Levetid	Verdi 01.01.2017	Vektet levetid
EDB-utstyr, kontormaskiner o.l	5	5 205 950	0,01112974
Anleggsmaskiner, biler o.l.	10	30 610 593	0,16949218
Brannbiler, teknisk anlegg	20	36 393 993	0,42365874
Boliger, skoler o.l.	40	931 153 013	25,48308173
Adm.bygg sykehjem o.l.	50	157 369 619	4,73680448
Sum uten tomter		1 160 733 168	30,82416686
Ingen avskrivning (tomter)		49 486 272	
Sum		1 210 219 440	30,82416686
Lånegjeld pr. 01.01.2017 eks startlån kr 780 656 451			
Langsiktig gjeld pr 1.01/ vektet levetid			25 326 117

Avdrag	Regnskap 2017	Buds (end) 2017	Regnskap 2016
Betalt avdrag	44 822 852	45 064 000	41 545 201
Beregnet minste lovlige avdrag	25 326 117		22 604 364
Differanse	19 496 735		18 940 837
Gran kommune betaler mer avdrag enn kravet i Kommunelovens § 50.7.			

Modellene gir forskjellige minimumsavdrag. Regnearkmodellen gir lavere krav til minimumsavdrag da denne modellen regner mere nøyaktig gjenværende levetid enn kontrollgrense-metoden. Kontrollgrensen regnes av sum anleggsmidler uten å ta hensyn til de enkelte gruppernes levetid. I budsjettet for 2017 er det vedtatt 30 års avdragstid på nye lån.

Betalte/mottatte avdrag startlån:

Avdrag	Regnskap 2017	Buds (end) 2017	Regnskap 2016
Mottatte avdrag fra videreutlån og forskottinger	2 685 439	3 786 000	3 154 685
Betalte ordinære avdrag lån utlån i investering	3 396 267	3 786 000	2 380 635
Mottatte ekstraordinære avdrag videreutlån	5 804 946		1 641 548
Bruk av avsatte midler forrige år	258 304		102 024
Betalte ekstraordinære avdrag investering	6 060 438		1 485 268
Avsatte midler på bundet investeringsfond	2 812		258 304

Det er betalt kr 710 828 mere i ordinære avdrag enn mottatte ordinære avdrag. Ekstraordinære avdrag skal innbetales eller avsettes til bundet investeringsfond. Ekstraordinære avdrag fra 2016 er innbetalt i 2017. Mottatte ekstraordinære avdrag i 2017 som ikke er innbetalt er avsatt til bundet investeringsfond.

5.10 Strykninger.

Det er ikke gjennomført strykninger i regnskapet for 2017.

5.11 Estimer og tidligere års feil.

Det er ikke ført estimer eller korrigerende av tidligere års feil av vesentlig størrelse.

5.12 Egenkapitalposter.

Mer-/ mindreforbruk drift:

Regnskapsmessig mindreforbruk drift	Regnskap 2017	Budsjett (end) 2017	Regnskap 2016
Tidligere opparbeidet mindreforbruk			1 145 350,41
Årets disponering av mindreforbruk	1 145 350,41	1 145 350,41	
Nytt mindreforbruk i regnskapsåret	13 519 580,73		
Totalt mindreforbruk til disponering	13 519 580,73		

Mer-/ mindreforbruk investering:

Regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk investering	Regnskap 2017	Buds (end) 2017	Regnskap 2016
Tidligere opparbeidet udekket			
Årets avsetning til inndekking	0,00	0	0,00
Nytt udekket i regnskapsåret	0,00		
Totalt udekket til inndekking	0,00		
Resterende antall år for inndekking			

Endring i regnskapsprinsipp som påvirker arbeidskapital driftsregnskap:

Prinsippendring	Kostra art/balanse	Regnskap 2017	Regnskap 2016
IB 01.01	2.581	9 813 510,10	9 813 510,10
Prinsippendringer		0,00	0,00
UB 31.12		9 813 510,10	9 813 510,10

Prinsippendringene består av:	
Prinsippendring feriepenger (1992 og 1994)	14 445 436,60
Prinsippendring renter (2001)	1 479 987,50
Prinsippendring materialbeholdning (2001)	1 720,00
Prinsippendring momskompensasjon (1999)	-791 634,00
Prinsippendring ressurskrevende brukere (2008)	-5 322 000,00
UB 31.12	9 813 510,10

5.13 Vesentlige forpliktelser.

Type avtale	Regnskap 2017	Regnskap 2016
Leasingavtale transportmidler:	2 791 608	2 447 256
Leiekontrakt lokaler:		
Skole:		
Bjønroa kulturhus, netto	906 843	882 487
Kultur:		
Oppland fylkeskommune (HVS) Kultursalen	381 661	380 285
Oppland fylkeskommune (HVS) Idrettshall	751 552	726 328
Oppland fylkeskommune (HVS) Bibliotek	558 393	554 400
Centrumsgården Brandbu - Bibliotek	284 378	275 223
NAV:		
Eiendomskostnader Nav: NAV Oppland er leietaker, Gran betalte 43 % i 2017 for deretter å kreve Lunner 40 % av denne delen. Grans andel:	697 615	669 891
Helse:		
Kjøpte aldershjems plasser: Granhøi Alderspensionat, avtale om 18 plasser utgår 31/12-2019.	7 614 630	7 154 730
Nødetatsbygg:		
Tronrud Eiendom AS: - Brann og redning, netto. Avtalen utløper i 2038.	1 597 823 (*)	1 468 322 (*)
Tronrud Eiendom AS: Legevakt, netto. Avtalen utløper i 2038.	524 172 (*)	509 426 (*)
Faste driftsavtaler:		
Leger	6 156 573	6 050 711
Fysioterapeuter	3 768 585	3 677 724
Brandbu legegruppe (turnuskandidat)	660 312	762 678
Samferdsel:		
Medfinansiering av Servicebuss-ruter i Gran kommune	863 420	844 008

(*) I IS-samarbeid med Lunner kommune dekkes 40 % av leieutgiftene, dette beløpet er da 60 % tilhørende Gran.

5.14 Selvkosttjenester.

I oversiktene er tallene i kolonnen budsjett 2017 hentet fra selvkostberegninger som ble laget i budsjettarbeidet for 2017. Tallene kan ikke leses direkte ut fra budsjettdokumenter for 2017.

Selvkostområde avløp:	Regnskap 2017	Buds (end) 2017	Regnskap 2016	Regnskap 2015	Regnskap 2014	Regnskap 2013
Direkte driftsutgifter	15 933 294	15 094 315	15 305 370	15 690 844	13 418 925	12 863 507
Herav kapitalutgifter hos ekstern produsent						
Henførbare indirekte driftsutgifter	281 141	300 976	319 391	292 743	388 416	880 564
Korrigerings henførbare indirekte driftsutgifter					-386 241	
Kalkulatorisk rentekostnad	1 737 462	1 577 405	1 366 513	1 592 325	1 857 532	1 512 181
Kalkulatoriske avskrivninger	3 496 340	3 533 257	3 417 702	3 106 992	2 452 318	2 367 425
Andre inntekter	-134 870	-131 856	-14 974	-221 703	-28 928	-32 951
Gebyrgrunnlag	21 313 367	20 374 097	20 394 002	20 461 201	17 702 022	17 590 726
Gebyrintekter	19 363 841	18 774 193	20 153 654	19 791 643	18 820 007	19 739 799
Årets finansielle resultat	-1 949 526	-1 599 904	-240 348	-669 558	1 117 985	2 149 073
Avsetning til selvkostfond og dekning av framført underskudd					1 117 985	2 149 073
Bruk av selvkostfond	1 949 526	1 599 904	240 348	669 558		
Kontrollsum						0
Saldo selvkostfond pr 1.01	7 850 677	7 850 677	7 959 019	8 470 739	7 146 043	4 841 382
Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller fremføring av underskudd	135 584		132 006	157 838	206 711	155 588
*Korrigerings renter 2016	-70 321					
Saldo selvkostfond pr 31.12	5 966 414	6 250 773	7 850 677	7 959 019	8 470 739	7 146 043
Nøkkeltall:						
Årets finansielle dekningsgrad i %	91	92	99	97	106	112
Årets selvkostgrad i %	100	100	100	100	100	100
Nøkkeltall:						
Kalkylerente	1,98 %	1,75 %	1,68 %	1,94 %	2,68 %	2,63 %

*Verdiene på vann og avløp i 2016 er korrigert på grunn av at anleggsbidrag var tatt med i beregningsgrunnlaget for restverdien av anleggene i selvkostregnskapet. Dette medførte at kalkulatorisk rentekostnad for 2016 er korrigert i 2017.

Selvkostberegning for avløp viser et merforbruk på kr 1 949 526 i 2017 som dekkes ved bruk av fond. Renter kr 135 584 redusert med korrigerede renter kr 70 321 fra 2016 er avsatt på fond 2519951. Saldo pr 31.12. er kr 5 966 414.

Selvkostområde vann:	Regnskap 2017	Buds (end) 2017	Regnskap 2016	Regnskap 2015	Regnskap 2014	Regnskap 2013
Direkte driftsutgifter	12 418 026	10 561 896	11 347 964	11 515 499	11 074 709	10 493 318
Herav kapitalutgifter hos ekstern produsent						
Henførbare indirekte driftsutgifter	308 774	277315	321 197	272 362	404 153	788 929
Korrigerings henførbare indirekte driftsutgifter					-308 810	
Kalkulatorisk rentekostnad	1 961 248	1 799 552	1 593 422	1 611 099	1 763 096	1 286 542
Kalkulatoriske avskrivninger	3 590 375	3 593 593	2 864 898	2 576 297	2 090 254	1 904 768
Andre inntekter	-137 721	(139 548)	-18 130	-148 224	-18 861	-31 805
Gebyrgrunnlag	18 140 702	16 092 808	16 109 351	15 827 033	15 004 541	14 441 752
Gebyrinntekter	18 518 982	17 376 948	19 293 783	15 700 027	13 791 680	13 858 765
Årets finansielle resultat	378 280	1 284 140	3 184 432	-127 006	-1 212 861	-582 987
Avsetning til selvkostfond og dekning av framført underskudd	378 280	1 284 140	474 496			
Bruk av selvkostfond					873 193	582 987
Kontrollsum	-	-	2 709 936	(127 006)	(339 668)	0
Saldo selvkostfond pr 1.01	2 728 758	2 728 758			866 223	1 419 543
Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller fremføring av underskudd	58 177		18 822	(7 822)	6 970	29 667
*Korrigerings renter 2016	34 747					
Saldo selvkostfond pr 31.12	3 199 962	4 012 898	2 728 758	-	(0)	866 223

Nøkkeltall:						
Årets finansielle dekningsgrad i %	102	108	120	99	92	96
Årets selvkostgrad i %	100	100	100	99	98	100

Nøkkeltall:						
Kalkylerente	1,98 %	1,75 %	1,68 %	1,94 %	2,68 %	2,63 %

*Verdiene på vann og avløp i 2016 er korrigert på grunn av at anleggsbidrag var tatt med i beregningsgrunnlaget for restverdien av anleggene i selvkostregnskapet. Dette medførte at kalkulatorisk rentekostnad for 2016 er korrigert i 2017.

Selvkostberegning for vann i 2017 viser et mindreforbruk på kr 378 280. Renter kr 58 177 samt korrigerings renter for 2016 er avsatt til fondet. Saldo fond er kr 3 199 962 pr 31.12.2017.

Selvkostområde septikk:	Regnskap 2017	Buds (end) 2017	Regnskap 2016	Regnskap 2015	Regnskap 2014	Regnskap 2013
Direkte driftsutgifter	4 187 911	4 204 243	2 856 188	4 426 480	2 651 782	4 456 204
Herav kapitalutgifter hos ekstern produsent						
Henførbare indirekte driftsutgifter	129 084	122 008	114 761	115 540	108 814	232 863
Korrigerings henførbare indirekte driftsutgifter					-111 404	
Kalkulatorisk rentekostnad	75					
Kalkulatoriske avskrivninger	77					
Andre inntekter	-286		-13 230	-20 424		-80 783
Gebyrgrunnlag	4 316 861	4 326 251	2 957 719	4 521 596	2 649 192	4 608 284
Gebyrinntekter	4 108 437	3 751 378	3 985 954	3 747 421	3 617 631	3 813 397
Årets finansielle resultat	-208 424	-574 873	1 028 235	-774 175	968 439	-794 887
Avsetning til selvkostfond og dekning av framført underskudd			1 028 235		968 439	
Avsetning til selvkostfond som følge av tidligere års feil inkl renter					1 052 938	
Bruk av selvkostfond	208 424	574 873		774 175		794 887
Kontrollsum				-	-	-
Saldo selvkostfond pr 1.01	2 854 301	2 854 301	1 787 310	2 520 124	473 065	1 245 645
Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller fremføring av underskudd	54 507		38 756	41 381	25 682	22 307
Saldo selvkostfond pr 31.12	2 700 384	2 279 428	2 854 301	1 787 310	2 520 124	473 065

Nøkkeltall:						
Årets finansielle dekningsgrad i %	95	87	135	83	137	83
Årets selvkostgrad i %	100	100	100	100	100	100

Nøkkeltall:						
Kalkylerente	1,98 %	1,75 %	1,68 %	1,94 %	2,68 %	2,63 %

Septikk viser et merforbruk på kr 208 424 i 2017. Renter kr 54 507 er avsatt til fond. Saldo fond pr 31.12 er kr 2 700 424.

I K-sak 134/15 ble det enstemmig vedtatt 100% selvfinansiering av feietjenesten.

Selvkostområde Feiing	Regnskap 2017	Buds (end) 2017	Regnskap 2016	Regnskap 2015	Regnskap 2014	Regnskap 2013
Direkte driftsutgifter	3 319 334	3 624 914	3 288 363	3 418 558	3 213 928	2 933 369
Herav kapitalutgifter hos ekstern produsent						
Henførbare indirekte driftsutgifter	214 419	142 738	219 546	141 562	325 489	300 281
Korrigerings henførbare indirekte driftsutgifter					(75 740)	
Kalkulatorisk rentekostnad	4 842	5 586	5 376	8 372	13 573	15 290
Kalkulatoriske avskrivninger	74 903	74 903	74 903	74 903	74 903	74 903
Andre inntekter	1 427 618	1 314 093	1 547 045	1 631 519	1 361 183	1 355 060
Gebyrgrunnlag	2 185 880	2 534 048	2 041 143	2 011 876	2 190 970	1 968 782
Gebyrinntekter	2 540 900	2 506 802	2 223 026	1 969 920	1 907 038	1 836 673
Årets finansielle resultat	355 020	-27 246	181 883	-41 956	-283 932	-132 110
Avsetning til selvkostfond og dekning av framført underskudd	355 020		181 883			
Avsetning til selvkostfond som følge av tidligere års feil inkl renter						
Bruk av selvkostfond		27 246				
Kontrollsum	0		0			
Saldo selvkostfond pr 1.01	183 414	183 414	0			
Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller fremføring av underskudd	7 154		1 531			
Saldo selvkostfond pr 31.12	545 588	156 168	183 414			
Nøkkeltall:						
Årets finansielle dekningsgrad i %	116	99	109	98	87	93
Kalkylerente i %	1,98	1,75	1,68	1,94	2,68	2,63

Selvkostberegningen for feiing viser et mindreforbruk pr kr 355 020, dette inkludert renter kr 7 154 er avsatt til bundet fond. Saldo fond er kr 545 588 pr 31.12.2017.

For områdene plansaksbehandling (kostrafunksjon 301), byggesaksbehandling og eierseksjonering (kostrafunksjon 302) og kart og oppmåling (kostrafunksjon 303) har tidligere alle utgifter og inntekter knyttet til kostrafunksjonene inngått i selvkostberegningene. Fra regnskap 2014 er dette endret slik at det er kun de delene som omfattes av selvkostbegrepet det er gjort beregninger på ihht ny selvkostveileder.

I K-sak 135/15 ble det vedtatt full kostnadsdekning for tjenestene private planer, bygge, dele og seksjoneringssaker og kart og oppmåling.

Selvkostområde plansaksbehandling:	Regnskap 2017	Buds (end) 2017	Regnskap 2016	Regnskap 2015	Regnskap 2014	Regnskap 2013
Direkte driftsutgifter	1 062 318	1 168 506	1 811 029	1 580 997	1 405 719	3 634 259
Herav kapitalutgifter hos ekstern produsent						
Henførbare indirekte driftsutgifter	47 284	19 368	31 913	20 370	42 670	256 373
Korrigerende henførbare indirekte driftsutgifter					(95 737)	
Kalkulatorisk rentekostnad						
Kalkulatoriske avskrivninger						
Andre inntekter			193 366	413 731	170 188	363 983
Gebyrgrunnlag	1 109 602	1 187 874	1 649 576	1 187 636	1 182 464	3 526 649
Gebyrinntekter	348 500	1 187 874	302 500	133 600	304 200	530 411
Årets finansielle resultat	-761 102	0	-1 347 076	-1 054 036	-878 264	-2 996 238
Nøkkeltall:						
Årets finansielle dekningsgrad i %	31	100	18	11	26	15
Kalkylerente i %	1,98	1,75	1,68	1,94	2,68	2,63

Dekningsgraden viser at gebyrinntektene dekker 31% av utgiftene.

Selvkostområde byggesak og eierseksjonering:	Regnskap 2017	Buds (end) 2017	Regnskap 2016	Regnskap 2015	Regnskap 2014	Regnskap 2013
Direkte driftsutgifter	4 390 031	4 340 530	4 529 876	3 465 763	3 810 327	2 228 043
Herav kapitalutgifter hos ekstern produsent						
Henførbare indirekte driftsutgifter	233 919	142 070	175 822	95 196	228 846	176 369
Korrigerende henførbare indirekte driftsutgifter					(55 353)	
Kalkulatorisk rentekostnad						
Kalkulatoriske avskrivninger						
Andre inntekter	1 170 938		744 707	153 744	1 288 002	19 765
Gebyrgrunnlag	3 453 012	4 482 600	3 960 991	3 407 215	2 695 818	2 384 647
Gebyrinntekter	3 102 329	4 482 600	3 859 762	2 964 534	2 064 191	2 348 405
Årets finansielle resultat	-350 683	0	-101 229	-442 681	-631 627	-36 242
Nøkkeltall:						
Årets finansielle dekningsgrad i %	90	100	97	87	77	98
Kalkylerente i %	1,98	1,75	1,68	1,94	2,68	2,63

Selvkostberegningen for byggesak og eierseksjonering inneholder fra 2014 utgifter og inntekter til saksbehandling av utslippstillatelser etter forurensningsloven. Utgifter til denne type tjenester har tidligere inngått i selvkostberegningen for septikk. Dekningsgraden viser at gebyrinntektene dekker 90% av utgiftene.

Selvkostområde kart og oppmåling:	Regnskap 2017	Buds (end) 2017	Regnskap 2016	Regnskap 2015	Regnskap 2014	Regnskap 2013
Direkte driftsutgifter	1 124 689	1 483 559	2 144 760	1 463 905	1 087 480	2 808 983
Herav kapitalutgifter hos ekstern produsent						
Henførbare indirekte driftsutgifter	93 529	61 270	79 702	23 372	50 832	189 492
Korrigerings henførbare indirekte driftsutgifter					(76 217)	
Kalkulatorisk rentekostnad	1 902			2 908	4 412	11 718
Kalkulatoriske avskrivninger				52 623	39 932	268 212
Andre inntekter	(944 306)	351 336	147	303 472	42 365	285 841
Gebyrgrunnlag	2 164 426	1 193 493	2 224 315	1 239 336	1 064 074	2 992 564
Gebyrinntekter	2 659 255	1 124 262	2 365 056	1 170 434	884 228	1 562 896
Årets finansielle resultat	494 829	-69 231	140 741	-68 902	-179 846	-1 429 668
Avsetning til selvkostfond og dekning av framført underskudd	494 829		140 741			
Avsetning til selvkostfond som følge av tidligere års feil inkl renter						
Bruk av selvkostfond		69 231				
Kontrollsum	0	0	0			
Saldo selvkostfond pr 1.01	141 926	141 926	0			
Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller fremføring av underskudd	7 717		1 185			
Saldo selvkostfond pr 31.12	644 472	72 695	141 926			
Nøkkeltall:						
Årets finansielle dekningsgrad i %	123	94	106	94	83	52
Kalkylerente i %	1,98	1,75	1,68	1,94	2,68	2,63

Selvkostberegningen viser et mindreforbruk på kr 494 829. Dette sammen med renter kr 7 717 er avsatt til bundet fond. Saldo fond er kr 644 472 pr 31.12.2017.

Kontrollgebyr for avsløpanlegg jfr §4 lokal forskrift :	Regnskap 2017	Buds (end) 2017	Regnskap 2016	Buds (end) 2016	Regnskap 2015
Direkte driftsutgifter	704 360	706 768	671 515	705 000	535 719
Herav kapitalutgifter hos ekstern produsent					
Henførbare indirekte driftsutgifter	73 565	21 912	19 673		22 765
Kalkulatorisk rentekostnad					
Kalkulatoriske avskrivninger					
Andre inntekter	212 154		332 916		(19 085)
Gebyrgrunnlag	565 771	728 680	358 272	705 000	577 569
Gebyrinntekter	650 061	728 680	641 955	705 000	659 985
Årets finansielle resultat	84 290	0	283 683	0	82 416
Avsetning til selvkostfond og dekning av framført underskudd	84 290		283 683		82 416
Avsetning til selvkostfond som følge av tidligere års feil inkl renter					
Bruk av selvkostfond					
Kontrollsum	0		0		
Saldo selvkostfond pr 1.01	370 689		83 216		
Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller fremføring av underskudd	8 182		3 790		800
Saldo selvkostfond pr 31.12	463 161		370 689		83 216
Nøkkeltall:					
Årets finansielle dekningsgrad i %	115	100	179	100	114
Kalkylerente i %	1,98	1,75	1,68	1,91	1,94

I henhold til §4 i lokal forskrift er kontrollgebyret selvkostberegnet. Beregningen viser et mindreforbruk på kr 84 290 dette sammen med renter kr 8 182 er avsatt til bundet fond. Saldo fond er kr 463 161 pr 31.12.2017.

Selvkostområde RENOVASJON	Regnskap 2017	Regnskap 2016	Regnskap 2015	Regnskap 2014	Regnskap 2013
Brukerbetalinger/salgsinntekt	18 257 988	16 193 000	15 466 045	15 168 554	14 881 865
Direkte kostnader	14 679 241	15 047 000	16 031 963	14 640 254	14 498 142
Indirekte kostnader					
Netto kapitalkostnader	1 389 040	1 642 000	159 461	263 113	228 811
Overskudd/Underskudd	2 189 707	-496 000	-725 379	265 187	154 912
Selvkostandel før bruk av fond	114	97	96	102	101

Renovasjonstjenesten utføres av HRA AS. HRA AS skiller ut monopoldelen (selvkost) fra det øvrige regnskapet og har et mellomværende med kommunene knyttet til akkumulert over-/underskudd i monopoldelen. Mellomværendet godskrives/belastes rente. Tallene revideres av HRA's revisjon.

Underskudd selvkost pr. 01.01.2017	(481 754)
Overskudd 2017	2 189 706
Renter selvkost 2017	12 037
Overskudd selvkost pr. 31.12.2017	1 719 989

5.15 Årsverk, likestilling.

Tekst	Regnskapsåret 2017	Regnskapsåret 2016	Regnskapsåret 2015	Regnskapsåret 2014	Regnskapsåret 2013
Antall årsverk	877	877	887,11	866,5	864
Antall ansatte	1082	1089	1124	1105	1120
Antall kvinner	852	854	879	868	882
Andel kvinner i %	79 %	78 %	78 %	79 %	79 %
Antall menn	230	235	245	237	238
Andel menn i %	21 %	22 %	22 %	21 %	21 %
Antall ledere	68	70	74	75	74
Antall kvinner høyere stillinger	56	54	57	58	56
% andel kvinner i høyere stillinger	82 %	77 %	77 %	77 %	76 %
Antall menn i høyere stillinger	12	16	17	17	18
Andel menn i høyere stillinger i %	18 %	23 %	23 %	23 %	24 %

Fordeling heltid/deltid

Tekst	Regnskapsåret 2017	Regnskapsåret 2016	Regnskapsåret 2015	Regnskapsåret 2014	Regnskapsåret 2013
Antall deltidsstillinger	310	314	309	333,5	334
Antall ansatte i deltidsstillinger	515	533	561	572	590
Antall kvinner i deltidsstillinger	427	436	459	482	485
Andel kvinner i deltidsstillinger i %	83 %	82 %	78 %	84 %	82 %
Antall menn i deltidsstillinger	88	97	102	90	105
Andel menn i deltidsstillinger i %	17 %	18 %	22 %	16 %	18 %

5.16 Godtgjørelse ledende personer og revisor.

Tekst	Regnskapsåret 2017	Regnskapsåret 2016
Lønn og annen godtgjørelse til adm. sjef inkludert pensjonsavtale	1 213 340	1 178 000
Lønn og annen godtgjørelse til adm. sjef for verv i kommunal sammenheng (AS, KF, IKS, stiftelser etc.)		
Lønn og annen godtgjørelse til ordfører inkludert pensjonsavtale	882 172	861 582
Lønn og annen godtgjørelse til ordfører for verv i kommunal sammenheng (AS, KF, IKS, stiftelser etc.)		

Tekst	Regnskapsåret 2017	Regnskapsåret 2016
Honorar for regnskapsrevisjon	484 530	375 300
Honorar for andre revisjonsoppgaver	121 830	159 300
Honorar for forvaltningsrevisjon	81 903	229 408
Honorar for selskapskontroll	0	0
Bestilte undersøkelser	0	0
Møter	31 620	44 550
Totalt	719 883	808 558

5.17 Betingede hendelser etter balansedagen/andre opplysninger til regnskapet.

Stiftelsen Glasslåven.

I K-sak 51/14 ble det bevilget inntil 4,5 mill kr til mellomfinansiering av 2. byggetrinn. Stiftelsen tilbakebetalte 3,966 mill kr sommeren 2017. Det er ikke sluttidspunkt for nedbetaling av resterende del av lånet.

Ressurskrevende tjenester.

Etter at regnskapet ble avlagt 15. februar 2018 er kravet for ressurskrevende tjenester revidert. Total sum på krevet ble 32,4 mill kr. Dette er 2,4 mill kr høyere enn det estimerte beløpet som ble inntektsført i 2017.

5.18 Frikjøp parkeringsplasser.

Nedenfor vises oversikt over frikjøp parkeringsplasser.

	Opparbeidet	Frikjøpt eller innbetalt etter avtale
Gran sentrum:	ca 170	ca 164
Brandbu sentrum:	ca 40	ca 40

Frikjøpsordningen for Gran sentrum er nå opphevet etter eget vedtak.

5.19 FOKSO.

Gran kommune er deltager i et innkjøpssamarbeid i forbindelse med kjøp av forsikringer. 8 kommuner deltar i FOKSO-ordningen. FOKSO har tilsluttet seg KFF (Kommunalt forsikrings-forum). KFF består av 5 forsikringsordninger som til sammen dekker 33 kommuner.